

PABĖGO MAŠINISTAS SU VISU TRAUKINIU

Jungtinių Tautų vadovybė pripažįsta, kad jų lėktuvus bombardavo Kaesongą

LĖKTUVAS ĮSKRIDO Į "TAKOS MIESTĄ" PER KLAIDĄ

TOKIJAS. — J. T. karinė vadovybė pripažino paskutinį komunistų kaltinimą, kad vakar į taikos derybų miestą Kaesongą buvo įskridęs jų lėktuvas.

Jungtinių Tautų vadovybė apie tai paaiškino komunistų vadams, pabrėždama, kad lėktuvas įskrido per apsirėkimą ir atatsiprašydama dėl įvykusio nesusipratimo.

Sąjungininkų lėktuvas nepadarė jokių nuostolių šioje demilitarizuotoje vietoje.

Tuo pat metu komunistų vadai atsiuntė Jungtinių Tautų vadovybei atsakymą dėl pasiūlymo parinkti deryboms kitą vietą. Savo atsakime komunistai sako, kad šis prašymas yra nepatenkinamas.

Neliesk komunistų

CHICAGO, Ill. — Martin Dies, buvęs iki 1945 metų Senato nariu ir skelbęs kovą komunistams jau 1938 metais, buvo užsitraukęs tolaikinio prezidento Roosevelto nemalonę.

Tai pasakė pats Dies draudimo agentų organizacijos suvažiavime.

"Aš turėjau daug pasitarimų su prezidentu Rooseveltu pradedant nuo 1938 metų", kalbėjo buvęs senatorius. "Jis liepė man atsisakyti kovojimo su komunistais ir pasakė, kitaip jis mane išvays iš viešojo gyvenimo. Trumpai prieš antrąjį pasaulinį karą Rooseveltas pasakė man, kad jis nežūrį į komunistus kaip į pavojų; kad jo draugų tarpe yra komunistų ir kad Sovietų Rusija yra mūsų naturalusis sąjungininkas".

Taika Korėjoje rodo Amerikos silpnumą

WASHINGTONAS, D. C. — Sutikęs su komunistų pasiūlymu susitaikinti Korėjoje, susidarytų pagrindas aiškinimui, kad Jungt. Tautos, ypačiai Amerikos JV, yra silpnos, — sako gen. Wedemeyer, buvęs karo metu Amerikos karinių jėgų Kinijoje viršininkas duotame pasikalbėjime U. S. News and World Report žurnalui.

Amerikos prestižas per tai nupultų, sako gen. Wedemeyer, nes Amerika ir jos pagalbiniškai neatsiektų tų uždavinių, dėl kurių buvo pradėtas karas Korėjoje.

Jis sako nusileidus taikintis ne tik susilpnintų Jungt. Tautų pozicijas, bet tuo pat metu sustiprintų Sovietų Sąjungos padėtį.

Į mėnulį per 4 dienas

CHICAGO, Ill. — Sun-Times bendradarbis Willy Ley, paskelbęs eilę straipsnių apie atsiųstus laimėjimus astronautikos pasaulyje, sako, kad kelionė į mėnulį šiandien bėra tiek fantastiška, kiek kalbos apie skridimą per Atlantą 1914 metais.

Raketų pagalba kelionė į mėnulį (240,000 mylių) galima atlikti per 4 dienas.

Švedų unijos prieš algų - kainų kėlimą

STOCKHOLMAS, Švedija — LO (Lands Organisationen), darbininkų unijų centras pasisakė prieš atlyginimų padidinimo reikalavimą, ta sąlyga, jeigu ir kitos ūkinės grupės, kaip pramonininkai, prekybininkai, ūkininkai ir namų savininkai susilaikys nuo pastangų padidinti kainas už savo gaminius ir patarnavimus.

Darbininkų unijos rūpinasi ne vien savo narių, bet ir savo, darbininkų vyriausybės bendra krašto ūkinę politiką.

Jos nori padėti vyriausybei išlaikyti pinigų vertę, rekomenduodamos santūrumą atlyginiams padidinti reikalaujant per naujas derybas su darbdavių organizacijomis. Bet nesutinka, kad būtų leidžiama pakelti prekių kainas, kas reikštų skriaudą darbininkams.

Trys didieji svarsto Irano žibalo reikalą

WASHINGTONAS. — Pasibaigus Japonijos taikos konferencijai, Amerikos, Anglijos ir Prancūzijos užsienio reikalų ministrai susitiko Washingtone svarstyti visą eilę svarbių politinių klausimų, jų tarpe ir Irano žibalo krizę.

Pirmadienį ir antradienį praleido sprendžiant išeitį iš susijariusios padėties, nutrikus žibalo pasitarimams tarp anglų ir Irano.

Visi trys didžiųjų Vakarų šalių užsienio reikalų ministrai dalyvauja posėdžiuose su didesniais specialistais ir patarėjų štabais.

Ši trečiadienį laukiama konkrečių nutarimų Irano žibalo, Tolimųjų Rytų, Vokietijos apginklavimo, Italijos taikos sutarties revizijos ir kitais svarbiais dienos klausimais.

Dar 8 karo laivus perleis Italijai

ROMA. — Amerikos Jungtinės Valstybės perleis dar 8 varėtojus karo laivus Italijos laivynui.

Prieš keletą dienų atplaukę trys dovanoti naikintojai. Numatyti jie perduoti laivai yra visi lengvo tipo.

Italijos laivyno didieji vienetai, kaip kautynių laivai ir kreiseriai, pateko po karo į sovietų rankas (už reparacijas).

Vatikano "šnipų" byla

BUKARESTAS, Rumunija. — Sovietų agentūra Tass praneša apie naujai prasidėjusią šnipų bylą Bukareste. Ši kartą teismieji šnipinėję ne tik anglų - amerikiečių, bet ir Vatikano naudai.

Būti Vatikano šnipu, bolševikų manymu, užtenka būti kataliku dviasišiu. Dėlto rumunų policija šį kartą suėmė dešimtį katalikų kunigų, jų tarpe du vyskopus, vieną prelata.

Dean Acheson pasirašo sutartį

Valstybės sekretorius Dean Acheson pasirašo Japonijos taikos sutartį. Greta jo stovi senatoriai ir ambasadorius John Foster Dulles, kuris vedė pasitarimus taikos sutarčiai pasirašyti.

Valdžios advokatų ir padugnių ryšiai

NEW YORKAS. — Advokatų sąjungos sudaryta speciali komisija nusikaltimams tirti paskelbė liūdnuosius savo tyrinėjimų vaisius. Daugelis valdžios advokatų (valstybės gynėjų) yra valdomi politinės mašinos, kuri vėl savo ruožtu yra glaudžiose santykiuose su gengsteriais ir raketeriais, — sakoma kaltinamajame pranešime.

Advokatų sąjungos komisijai, tyrinėjančiai organizuotus nusikaltimus, vadovauja Robert Patterson, buvęs karo sekretorius. Dar didesni kaltinimai metami New Yorko policijai už bendradarbiavimą su padugnių gaivalais.

Komisijos raporte sakoma, kad seni, apipuvę įstatymai turi būti pakeisti naujais, šiemis laikams pritaikintais įstatymais, norint iš tikrųjų kovoti su nusikaltimais.

Policija su radarais

PONTIAC, Mich. — Greta radijo policijos, netrukus ant plentų pasirodys ir radarų policija. Susisiekimo policija, kovojanti prieš greitą važiavimą, turės savo automobilį \$1,015 vertės, 45 svarų radaro aparatą. Jame aiškiai atspindi kad ir toli važiuojančio automobilio greitis.

Nustatius, kad greitis per didelis, radaro policija praneša per radiją įspėjimą artimiausiam radijo policijos patruliui, kuris pasitinka atskubantį automobilistą ir paduoda jau išrašytą "tiketą" už greitą važiavimą.

Radaras nemeluoja, jo parodymu visiškai pasitiki trafiko teisėjai, taip kad geriausia mokėti nesiginčijant.

Mongolų skerdynės Weimare

BERLYNAS. — Vakarų Berlyno dienraštis Telegraf rašo apie įvykių raudonosios armijos kareivių užpuolimą prieš vietinius gyventojus Weimare. Nemažiau, kaip 18 žmonių buvo užmušta, daugiausia moterų ir vaikų.

Sovietų vietinę kariuomenę įgulą sudaro daugiausia mongolai.

Vėliausios žinios

—Italų ministeris de Gasperi atvyko į New Yorką, iš kur jis vyks į Washingtoną derėtis dėl Italijos taikos sutarties pakeitimo, norint sukurti stipresnę apsigynimo sistemą.

—Vakarų Vokietijoje pasirodė vėl trys komunistų laikraščiai (Hamburge, Kieľy ir Bremene). Jie buvo uždyti 90 dienų už kiršinančius straipsnius prieš sąjungininkų armijas.

—Amerikos ambasadorius Italijoje James C. Dunn atvyks rugsėjo 18 dieną į Washingtoną dalyvauti pasitarimuose, esant čionai Italijos ministeriui pirmininkui.

—Amerikos jūrų pėstininkai (marinai), remiami stiprios artilerijos, įsiveržė tolokai į šiaurės Korėjos komunistų laikomą frontą.

—Amerikietė plaukikė Florence Chadwick, mašinistė iš profesijos, perplaukė Lamanšo kanalą į abi puses.

Spręs Kalifornijos komunistų bylą

LOS ANGELES. — Suimtiesiems 15 rytinių pakraščiu komunistų vadams baigiami rašyti kaltinamieji aktai ir spalio 30 d. prasidės jų bylos svarstymas.

Jie yra kaltinami raginimu ir kurstymu visuomenės nuversti į jėga dabartinę vyriausybę. Visi 15 yra laikomi kalėjime, negalėjus pristatyti \$50,000 užstato.

TAIKOS SUTARTIES ATGARSIAI:

JAPONAI ATGAUNA SAVO TEISES

TOKYO. — Japonijos vyriausybė įsakė nušalinti užrašus, draudžiusius japonams lankytis vietose, kurios buvo ligi šiol skirtos vien tik okupacinių tautų asmenims.

Taip pat ir gen. Ridgway, sąjungininkų okupacinių jėgų viršininkas Japonijoje, davė parą nušalinti tokius užrašus iš iškabų, kurios gali įžeisti japonus.

Bus ir toliau, žinoma, vietų, kuriose bus uždrausta vaikščioti japonams, tik ne kaip okupuotiems gyventojams, bet kaip pa-

Nevykęs padegimas

NEW YORKAS. — Rūbų fabrikantas Al Keshner, pasisamdęs tris sėbrus, ruošėsi padegti savo dirbtuvę, kad gautų draudimo pinigus (\$20,000). Planas nepavyko.

Juos pastebėjo policijos sekliai, manydami, kad tai vagys, besiruošę įsilaužti. Sekliai suėmė Keshnerį ir Jake Mayson, padėgimo pagalbininką, ir po to nubėgo į 9 aukštų namą, pagauti kitus du įtartinus įsilaužėlius. Tuo pat metu namo 5 aukšte, kur buvo Keshnerio rūbų dirbtuvė, sprogo uždegtas benzinas (padegėjai norėjo, kad jis tik užsiliepsnotų ir uždegtų dirbtuvę).

Benzinui sproguš žuvo vienas iš padegėjų, Moe Shapiro, ir seklys James Daggett. Kitas padegėjas, Weiss, sunkiai sužeistas laukia ligoninėje mirties. Taip pat sunkiai sužeistas kitas dektetyvas Phelan.

Nuostolių padaryta už 1 milijoną dolerių.

Vėl lėktuvo nelaimė

ANCHORAGE, Aliaska. — Bombonešis B-17, sugedus vienam motorui, buvo priverstas leistis į miškų. Betūpiant lėktuvas sudužo. Iš įgulos 7 vyrų 6 pasisekė išsigelbėti.

Pereitą liepos mėnesį dingo Aliaskoj pakilęs lėktuvas su 38 kareiviais į Korėjos frontą. Po to iki vakar dienos sudužo arba dingo be žinios 13 lėktuvų Aliaskos erdvė.

SU JUO PASIEKĖ VOKIETIJĄ 107 ČEKAI - DAUGUMA VALDŽIOS PAREIGŪNAI

Iš jų 24 keleiviai pasiliko Vakarų pusėje

HOF, VAK. VOKIETIJA. — Pėsti, važiuoti, laivais ir net lėktuvais yra pabėgusių antikomunistinių piliečių iš sovietų valdomų kraštų, bet kad būtų kas pabėgęs su visu traukiniu, išgirdome pirmą kartą visoj "geležinės uždangos" istorijoje.

"Pabėgęs" čekoslovakų traukinys buvo pakely iš Eger Čekoslovakijoje į Asch, Rytų Vokietijoje, netoli Bavarijos, Vakarų Vokietijos, sienos.

Netoli Asch miesto, traukinio mašinistas pasuko kitais bėgiais, vedančiais į Vakarų Vokietijos pasienio miestelį Selb-Ploesberg. Traukinys susidėjo iš trijų keleivinių vagonų ir vieno bagažo vagono.

Slaptas mašinisto planas

Traukiny buvo 107 keleiviai, kurių didžioji dalis buvo visokie komunistų valdžios pareigūnai, vykstą tarnybiniams reikalais į sovietų valdomą Rytų Vokietiją. Nei jie, nei antikomunistiniai keleiviai nepastebėjo mašinisto bėgimo plano, kol traukinys nesustojo anoj pusėj geležinės uždangos.

Vakarų Vokietijos pasienio sargybiniai, žinoma, labai nustebė, kai į jų pusę įvažiavo nelauktas traukinys iš komunistinės Čekoslovakijos ir kai iš traukinio išlipęs mašinistas paaiškino, kad tai buvęs jo seniai planuotas ir gerai nusisekęs pabėgimo žygis.

Norintiems leido pasilikti

Vokiečių policija tuojau iškvietė iš Rehau miestelio Amerikos valdžios atstovą, klausdamį patarimo, ką daryti su šiuo originaliu išibrovėliu. Pabėgusiam mašinistui buvo leista pasilikti kaip politiniam pabėgėliui. Su juo pasiliko ir 24 keleiviai, net nesvajoję, kad jiems pasiseks atsidurti Vakarų pasaulyje ramiai snaudžiant traukiny.

Amerikos atstovui aname Bavarijos miestelyje reikia surasti mašinistą, kuris nugalbėtų traukinį su komunistų keleiviais į antrą pusę.

Indija nori taikių santykių su japonais

TOKYO. — Indijos misija Japonijos sostinėje pareiškė, kad ji yra pasiruošusi pabaigti karinio statuso laikotarpį, pasirašant taikos sutartį su Japonija.

Indija, kaip ir Burma, atsisakė siųsti savo delegaciją į taikos konferenciją San Francisco mieste, norėdama tuo parodyti Maskvai ir Peipingui, kad ji eina neutraliu keliu.

—Prezidento mokesčiai. Respublikonų senatorius Williams siūlo apdėti mokesčiu visas prezidento pajamas. Ligi šiol \$50,000 prezidento metinės algos (pusė) yra laisva nuo mokesčio. Viceprezidentas nemoka mokesčių iki \$10,000, Kongreso nariai iki \$2,500.

—L. M. Peiovič, serbų tautinio gynybos komiteto Amerikoje sekretorius, taip pat esąs tvirtai įsitikinęs, kad Adamicą nužudė Maskvai ištikimieji komunistai. Adamic buvo kieto ir kovingo būdo, dėl to neįsivaizduojama, kad jis būtų sutikęs su mintim padaryti sau galą.

Amazonės triumfas

JUAREZ, Meksika. — Jaučių rungtynių arenoj pasirodė graži, šviesiaplaukė 22 metų amerikietė, Patricia McCormick, pamylusi iš jaunystės dienų gyvulių kraują.

Iš pradžių jai nekaip sekėsi; jautys įdūrė į ją porą kartų į užpakalį, net buvo ant ragų iškėlęs, bet vis dar "džentelmeniškai".

Tai buvo jaučio didžiausia klaida. Nutaikiusi proga, amerikietė susmeigė vieną iešmą po kito jaučiui į nugarą ir jis, kraujo trokštančių žiūrovų miniai rėkiant iki padukimo, sugriuvo prie amazonės kojų.

Patricia McCormick supuolusiems spaudos korespondentams pareiškė, kad jos didžiausias gyvenimo tikslas atsiektas ir kad ji eisianti ir toliau tuo keliu.

Vėl skraidančios lėkštės?

MITCHEL FIELD, N. Y. — Du Amerikos karo lakūnai antradienį pasakojo, kaip jie gaudė paslaptingą daiktą, skrendantį ore 900 mylių per valandą greičiu, bet be pasisekimo.

"Aš negaliu pasakyti, ar tai buvo skraidanti lėkštė, sako lt. Rogers, skridęs tuo metu su kpt. Ballard sprausminiu T-33 lėktuvu. "Bet tai buvo man nematytas ir keistas daiktas, baltai sidabrinės spalvos, ir naikintojo lėktuvo didumo".

Žydų-arabų pasitarimai

DAMASCUS, Syrija. — Syrijos užsienio reikalų ministeris Faydi Bey Atassi sako, arabų tautos, sutikdamos dalyvauti J. Tautų komisijos, sprendžiančios Palestinos klausimus, posėdžiuose Paryžiuje, nori paskutinį kartą patikrinti šios komisijos sugebėjimus.

Ligi šiol ši komisija neparodė arabų tautos jokios vilties, kad ji galėtų išspręsti priimtina forma Palestinos reikalus.

Liūdna žinia Maskvai

MASKVA. — Pravda praneša, kad Washingtone susirinkę Amerikos, Anglijos ir Prancūzijos užsienio reikalų ministrai tarsi, kaip greičiau apginkluoti Vakarų Vokietiją.

—Referendumas Australijoje. —Rugsėjo 22 d. Australijoje bus atsiaklausta žmonių, ar jie sutinka suteikti vyriausybei daugiau teisių, pakeičiant ta prasme konstituciją, norint jai imtis griežtesnių priemonių prieš komunistus.

—Šveicarai mokysis būriuoti. Keturstiebi barka Viking, su romantiška ir nuotykinga praeitimi, dabar priklausanti švedų jūrų vilkų klubui Goeteborge, pereina į šveicarų rankas. Šveicarai nori šį laivą su 32 būrėm padaryti mokomuoju laivu.

IS CHICAGOS IR APYLINKIU

Dar pabrangs automobiliai

Kainų tvarkytojo įstaiga svarsto Fordo ir Chrysler firmų prašymą leisti pakelti automobilių kainas. Šitas reikalavimas, sako vietiniai automobilių pardavėjai, iškilo po to, kai per pastarąsias dešimt dienų padidėjo automobilių poreikavimas. Žmonės ėmę daugiau pirkti mašinų, bijodamiesi, kad automobiliai pabrangs.

Jei kainų kontrolės įstaiga patenkins minėtųjų firmų prašymus, kainos gali būti pakeltos jau nuo ateinančio šeštadienio. Šios firmos nori pakelti kainą už savo automobilius nuo 51 iki 271 dolerio. Manoma, kad netrukus kainų pakėlimas pareikalaus ir kita didelė firma General Motors, kuri pagamina 90% JAV automobilių.

Tuo tarpu kainų pakėlimas palieš Ford, Mercury, Lincoln, Plymouth, Dodge, DeSoto ir Chrysler automobilius.

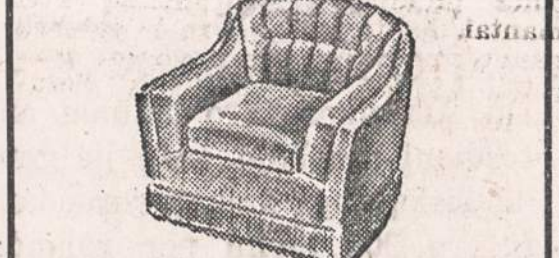
TENKA STEBĖTIS, KAI LUOSUOJANTI KRAMTOMOI GUMA SVARBIAUSIA

PAŠALINA ATMATAS BET nešalina gero maisto

Štai paslaptis, kurią milijonai žmonių išaukino apie FEEN-A-MINT, modernią kramtomosios gumos linuotąją. Taip, štai kodėl FEEN-A-MINT valgia yra taip pat ir kramtomosios gumos linuotąją. Daktarai sako, kad visa mūsų kūno linuotųjų pradeda savo valdomąją veiklą per greitai... pašalina atmatas, kur maistas yra virškinamas. Didelė tokiu linuotųjų kietas sutrūkdo virškinimą, išplaukia sveikatai ir energijai reikalinga maistas. Jūs pasijaučiate silpnas, išsekotas.

Bet kramtomosios FEEN-A-MINT, tūmams pagal nustatytas taisykles, svarbiausia veikia žemutinės pilvo dalies, kur yra pašalina tiksliai atmatas, bet ne gero maisto! Jūs išvengiate tos būdingos silpnos, išvargusios ir kukliosios sąjautos. Vartokite FEEN-A-MINT ir pasijaučiate sveikatai ir energijai! Įsigykite FEEN-A-MINT! Jis kainuos nepažįstamai mažai. Galite dar įsigyti už 25c, 50c, arba tikrai už 10c.

FEEN-A-MINT FAMOUS CHEWING-GUM LAXATIVE

PROGRESS LIETUVIŲ BENDROVĖS KRAUTUVĖS

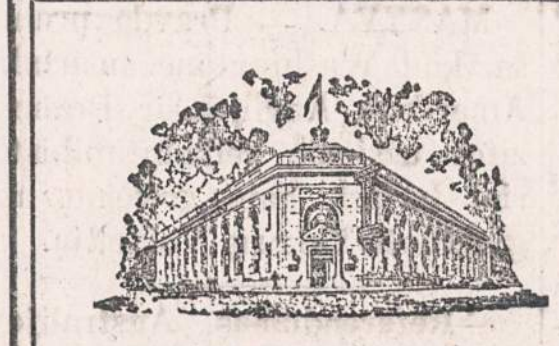
PEČIAI, SAIDYTUVAI, TELEVIZIJOS APARATAI, SKALBIAMOS MAŠINOS, BALDAI, MATAI, KILIMAI, LOVOS IR VAIKŲ BALDAI.

Didžiausias Pasirinkimas MAŽIAUSIOS KAINOS Lengviausi Išmokėjimai Baldai Padaromi Pagal Užsakymą

PROGRESS FURNITURE CO.

3224 SO. HALSTED ST.
Tel. Victory 2-4226
4183 ARCHER AVE.
Tel. Lafayette 3-3171
CHICAGO, ILL.

NAUJENAS skaito visų srovų ir įsitikinimų darbininkai, biznieri, profesionalai, dvasininkai ir mokslininkai, nes tikrai šis dienraštis skelbia teisingiausius ir tiksliausius žinias.

Federal Savings & Loan Insurance Corporation bei Federal Home Loan Bank System narys

STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

4192 Archer Avenue, kampas Sacramento Avenue
TELEFONAS: VIRGINIA 7-1141

JUSTIN MACKIEWICH, prezidentas

Įstaigos valandos: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 4 po pietų Ketvirtadieniais nuo 9-tos ryto iki 8 vakaro Trečiadieniais visai neatidaro

Rodė laisvės balionėlius

Pirmadienį Chicagoje buvo pademonstruoti vadinamieji laisvės balionėliai, kuriuos Laisvės žygio judėjimas leidžia su informacine medžiaga ir kraštus, esančius už geležinės uždangos. Ties LaSalle ir Jackson buvo paleisti tokie balionėliai, kurie, pripildyti helijaus dujų, ėmė kilti ir viršų, stebint tūkstantinei žmonių miniai. Tokie balionėliai šią savaitę bus leidžiami ir iš kitų miesto ir apylinkės vietų: Irving Park, Waukegan, Madison ir Pulaski ir kt.

Pažymėtina keistai skambanti tų šio judėjimo pareigūnų pastaba dėl šių balionėlių siuntimo tikslo už geležinės uždangos: girdi, balionėliai turi raginti už geležinės uždangos esančias laisvės mylinčias tautas nusikratyti komunistinės kontrolės, lyg tos tautos to nenorėtų...

Mėtė komunistinius atsišaukimus

N. Silverman, 26 m., 8001 Edgewater, N. Riverside, ir E. Young, 37 m., 915 Massoit, buvo areštuoti ties 13 ir 56 Ave Ciceroje po to, kai gyventojai pasiskundė policijai, kad jie prie savo durų radę išmėtytus atsišaukimus, pasirašytus Illinois komunistų partijos. Juodu nubausti po \$10 ir sumokėti teismo išlaidas už tai, kad be leidimo rugpj. 7 d. daliję pamfletus. Tai buvo vienas mėnuo po Cicero riaušių.

Vis naujai suseraga paralyžiu

Pirmadienį Cook apskrityje už miesto ribų užregistruota 10 naujų susirgimų paralyžiu liga. o pačioje Chicagoje 8. Iš viso ligi šiol Chicagoje susirgimų užregistruota 290 atsitikimų, iš

kurių mirė 10 asmenų, o už miesto ribų apskrityje 158, iš jų mirė 13. Pernai tuo pačiu laiku mieste tebuvo 191 susirgimas (mirė 12), o apskrityje tik 76.

Didžiausias šaukiamųjų skaičius

Lapkričio mėnesio Illinois valstybės šaukiamųjų į kariuomenę vyrų kvota yra didžiausia ligi šiol valstybėje, būtent, 3,854. Visame krašte tą mėnesį šaukiama 33,7000. Taigi Illinois šio mėnesio kvota sudaro 11.4% viso krašto šaukiamųjų vyrų. Nuo liepos iki spalio mėn. tebuvo 11.1%, o ankstyvesnis nušimtis buvo dar mažesnis — 5.8.

Irašė šunį į technikos mokyklą

I Lane aukštesniąją technikos mokyklą atėjo šuo. Kadangi lig tol niekas jo neatsiėmė, mokytoja nutarė jį įrašyti į klasės dalyvių skaičių. Du mokiniai buvo paskirti jo prižiūrėti. Kai atsiėmė savininkas, šuns dienos mokykloj baigsis.

Atgaivinama širdis

Amerikos ir Kanados gydytojų suvažiavime, vykstančiame Chicagoje, buvo pranešta, kad esąs surastas būdas atgaivinti bėmirstančią širdį. Tą būdą suradė du Washingtono, D. C., gydytojai: CH. S. White ir D. Stubbs. Šis būdas pasireiškia tuo, kad transfūzija atliekama ne į venas, kaip lig šiol buvo daroma, bet į arterijas. Transfūzija nebetenkanti reikšmės, jei praeina 7 minutės nuo širdies sustojimo.

Vis didesnis naujai atvykusių tremtinių skaičius užsako NAUJENAS, nes įsitikino, kad jos skelbia daugiausia žinių apie lietuvių tautos laisvės kovas ir gyvenimą Amerikoje.

IS LIETUVIŲ GYVENIMO

Sugauti Jenkins žudikai

Antradienį rytą buvo suimti trys jaunuoliai, kurie rugpj. 29 d. nužudė kailių prekybininką Jenkins. Tie jaunuoliai yra Allen Adamaitis, 18 m., 1240 So. St. Louis Ave., N. Cervantes, 17 m., 1210 So. Damen Ave. ir R. Shomo, 18 m., 4112 Roosevelt Rd.

Adamaitis, kuris buvo pirmas suimtas, sakosi nušovęs Jenkins, norėdamas jį apipiešti ties Washington Blvd. ir Hoeman Ave. Vėliau buvo suimtas ir ketvirtas jaunuolis, S. Kasher, 15 m., 1307 So. Lawndale Ave., kai jis sėdėjo Crane aukštesniojoje technikos mokykloje.

Adamaitis buvo suareštuotas 5 val. rytą. Jis rastas pogrindyje (beisimtis) minėtuose namuose, kur jis gyvena su savo motina, darant kratą sunaikinti markotikų asmenų būreliui vakinėje miesto dalyje. Adamaitis sakosi, kad jo automatinis revolveris atsitiktinai pasileidęs, kai jis su Poncho ruošėsi Jenkins apipiešti. Revolverį jis turįs jau daugiau kaip metai. Apipiešime dalyvavę jaunuoliai narotikų vartotojai. Adamaitis policijoje išsiganęs prašė, kad tik neatsikviestų čia jo tėvų. Jis galisi, kad Jenkins žuvs.

SLA 217 kp. išrinko delegatus į ALT konferenciją

Rugsėjo 9 d. Pučio svetainėje, Marquette Parke, kuopa turėjo pirmąjį šio rudens susirinkimą. Išrinkti penki delegatai į Chicago ALT konferenciją, kuri įvyks rugsėjo 30 d. Lietuvių Auditorijoje. ALT-ui paskirta \$10 auka.

Perskaitytas padėkos laiškas buv. kuopos narių G. ir P. Gloveckų, kurie yra apsigyvenę Californijoje. Jie (nuoširdžiai dėkoja visiems už surengtas jiems išleistuves ir dovanas. Vietoj išvykusios išdo globėjos p. Gloveckienės išrinktas M. Simonaitis. Priimta gegužinės rengimo komisijos apyskaita. Kuopos organizatorė p. Grybienė, grįžusi iš Atlantic City SLA vasarvietės, kiekvienam kuopos nariui parvežė po dovanėlę. Taip pat mūsų darbščioji kuopos organizatorė vėl pristatė 11 naujų kandidatų. Es...

J. MOTIEJŪNAS SERGA

Jonas Motiejūnas, 2633 - W. 69th St., tavernos biznio savininkas, valydamas barą, kur mazgoja stiklus, ir skardą įsirovė dešinės rankos pirštą. Rytąsias dieną ranka pradėjo tinti ir užsinudijo, tinimas greitai ėjo tolyn, ir reikėjo kreiptis į gydytoją, kuris leido į rankos kraują vaistų ir perpiovė sutinusią ranką. Ir šiandien dar J. Motiejūnas tebėra gydytojo priežiūroje ir nešioja paristą istinusią ranką. Yra vilties, kad ranką netrukus sugys.

ANTON BALVOČIUS (Balwick) 2119 So. Halsted St.

Mirė 1951 m. rugsėjo 9 d. 12:30 val. ryto, sulaukęs 60 metų amžiaus. Gimė Alsėdžių mieste, Telšių apskrityje. Amerikoje išgyveno 40 m. Paliko nuliūdęs: draugas William Zieck. Kūnas pašarvotas Ridiko koplyčioje, 3354 S. Halsted St. Ketvirtadienį, rugsėjo 13 d. 1:30 valanda po pietų bus lylinas iš koplyčios į Lietuvių Tautinės kapinės. Visi a. a. Anton Balvočiaus (Balwick) giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą. Nuliūdęs lieka: William Zieck. Laid. direkt. P. J. Ridikas. Telef.: Yards 7-1911.

J. N. Motiejūnai neperseniai pirkto gražų namą ir taverną. Senas Petras

MANO TALKA

Teodora ir Walter Buknis, 6335 S. Colifornia Ave. "Naujienu" prenumeratos reikalą atlinkiau pp. Buknius ir teko laisvai pasikalbėti apie besibai-giančią vasarą. Pasirodo, kad jie labiau prisirę prie savo įprasto darbo ir namų. Juose šeimyniška nuotaka labai puki. Bet už šeimyninio gyvenimo ribų plačiam pasauliui dalykai dėstosi kitaip: šen ir ten žudynės, karai, tautinė ir rasinė neapykanta. O tas viskas atsiliepią ir šeiminiams gyvenimui. Jie sakosi leidžią vasarą be iškilmių ir stengiasi sutaupyti savo energiją.

Ona Damskis, 5836 S. Washenaw Avenue. Ji atsinaujino "Naujienas". Tarp kitko teko pasikalbėti apie jos gyvenimo reikalus. Ji pati viena našlė, užaugino dukrelę Bernice ir sūnų, kuris tarnauja J. V. armijoje ir dabar yra Baltimore, Mer. Rugsėjo 12 d. p. Damskienės sūnus lėktuvu atskrido į Chicago atostogų (furlough). Ona Damskis labai džiaugiasi, kad teks pasimatyti su savo mylimu sūnumi. Kaip parengimų mėgėją teks ją ir jos sūnų susitik-ti sueigose.

Ona Balman, 2525 N. W. 104 Terrace, Miami, Florida. Birželio pradžioje ji buvo atvykusi į Chicago, apsilankė pas giminę, pažįstamus. P. Balman labai patenkinta visų svetingumu, nes visi nuoširdžiai sutiko, ir sako ji nepamiršianti jų nuoširdumo. Būdamą čia, atsinaujino "Naujienas". Jos vyras Stasys mirė 1951 m. sausio mėnesį ir nuo to laiko ji nerimsta, nes tai buvo jos tikrai nuoširdus draugas.

Ona Dovgin

SUSIRINKIMŲ IR PARENGIMŲ PRANESIMAI

Lietuvių siuvėjų (kriaučių) lokalo 269 ACW of A susirinkimas įvyks penktadienį, rugsėjo 14 d., 7:30 val. vak. Amalgamated Centro Name, 333 So. Ashland Blvd. Malonėkite visi nariai dalyvauti. —Valdyba.

RUDEININIAI ŠOKIAI Don Varnas Postas rengia rudeninius šokius šeštadienį, rugsėjo (Sept.) 15 d., Dariaus-Girėno Posto salėj, 4416 So. Western Ave. Visus maloniai kviečiame atsilankyti į mūsų pramogą. —Frank W. Dambrauskas.

GELININKAS (PUTRAMENTAS) Linksmauto ar liudėsio valandoje Gražiausios Gėlės ir Vainikai. Reikale pašaukite: atvyksim į jūsų namus su vainiku paveikslais išsirinkt. ROY R. PETRO (Putramentas) 5519 So. Harlem Avenue PORTSMOUTH 7-9020.

GUŽAUSKU BEVERLY HILLS GELINČIA Gražiausios gėlės dvelstuvų, bankietų, laidojimų ir dvi kitų visokių papuošimų. 6901 SO. WENTWORTH AVE. Telef.: ST 3-2454 ir HU 3-2224

URBA Gėlės Mylinčiams, Vestuvėms, Bankietams, Laidotu-vė m. s. Papuošimams GELININKAS 4180 Archer Avenue Phone: LA 3-5800 arba 3-5870

LOVEIKIS Siunčiam Gėles Telegramu i Visas Pasaulio Dalis KVIETKININKAS Gėlės Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams. 3316 SO. HALSTED ST. Tel. Yards 7-7388

LIUDĖSIO VALANDOJ

MAŽEIK & EVANS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

6845 So. Western Ave. Air Conditioned Chapel and

REpublic 7-8600-8601 Parking Facilities.

Thema, kurie gyvena kitose miesto dalyse raundame koplyčia arčiau jūsų namų

A. PETKUS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

6812 So. Western Avenue

TELEFONAS GROVEHILL 6-0142

1410 South 50th Avenue

TELEFONAS TOWNHALL 3-2109 CICCERO, ILLINOIS

KOPLYČIOS VISOSE Miesto DALYSE

John F. Eudeikis

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

4605-07 SO. HERMITAGE AVE.

Tel. YArds 7-1741 ir Bishop 7-9481

4330-34 SO. CALIFORNIA AVE.

Telefonas Bishop 7-9719

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mūsų radio programai šeštadieniais 9:15 ryto iš WGES 1390 kil.

NARIAI

Chicagos

Lietuvių

Direktorių

Asociacijų

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ

TURIS KOPLYČIAS VISOSE Miesto DALYSE

P. J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET Phone YArds 7-1911

LEONARDAS A. EZERSKIS

1646 W. 46th STREET Phone YArds 7-0781

LACHAWICZ IR SUNUS

TEL. VIRGINIA 7-6672 and 6673

2314 W. 23rd PLACE 10756 S. MICHIGAN AVE.

L. BUKAUSKAS

10821 S. MICHIGAN AVE. Phone PULLman 5-9661

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 LITUANICA AVE. Phone YArds 7-3401

PETRAS P. GURSKIS

659 WEST 18th STREET Phone SEley 3-5711

ALFRED VASAITIS

1446 S. 50th AVE., CICCERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003

J. LIULEVIČIUS

4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-1139

Pirkite iš Lietuviškos Paminklų Dirbtuvės.

Dabar yra tinkamas laikas užsisakyti gražų paminklą arba koplyčią (Mausoleum) ant savo mylimo asmens kapo tiesiai iš mūsų paminklų dirbtuvės.

BITTIN IR KAMENSKY ekspertų darbas yra paremtas 45 metų patyrimu. Mūsų paminklų dirbtuvė yra atdara visuomet.

PAMINKLUS PRISTATOME I VISAS KAPINES ARTI AR TOLI

Bittin and Kamensky Monument Works

3938 W. 111th Street — Tel.: BEverly 8-0005

IŠ ATLANTO PAKRAŠČIŲ

(Truputis išpūdžių ir patyrimų iš poilsio ir "sveikatos" vietų)

(Tęsinys)

Žmona pasilieka kol kas sėdėti mašinoje, o aš einu ieškoti p. Daugino ir žiūrėti, ar galima bus gauti kambarį. Įėjus į viešbutį, sutinku ir p. Dauginą. Viskas tvarkoje. Pašaukiu žmoną ir einau kambario pažūrėti. Kambaris patinka, ir tik penki doleriai dienai dviem.

Viskas gerai ir nebereikia rūpintis dėl kambario. Mašina prie pat viešbučio durų. Nešame savo daiktus į kambarį. Ponas Dauginas sako, kad mūsų Plymouth gali stovėti toje vietoje, kur yra pastatytas 'tol, kol mes čionai būsim. Todėl susinešam tik tokius daiktus, kurie yra mums būtinai reikalingi. O ko vėliau reiks, tai paimsim tada, kada reikės.

Apsiprausę, persirengę, šiek tiek pailsėję iš kelionės, einam pasivalgyti. Tariamės eiti pasivaikščioti ir pažūrėti, kas gero matyti paplūdimy bei nužiūrėti tinkamesnės vietos rytojaus dienai.

Wildwoodas

Kaip minėjau, Wildwoodas mums jau yra šiek tiek žinomas, nes jau ne pirmas kartas šiame vandenyno pakrašty. Bet apie šią vietą dar niekad nesu rašęs. Jau apie 4 metai praėjo, kada paskutinį kartą teko Wildwoode atostogauti. Po mūsų paskutinio lankymosi vieną rudenį siautė šiais Atlanto pakraščiais baisios audros, padarydamos didelių nuostolių. Daug pastatų buvo sugriauta. Tačiau nepastebėjome jokių audros pėdsakų. Sugriauti namai jau atstatyti. Pa-

tuščius likusius viešbučius.

Viešbučių, savininkai, gerai pasipelnę vasaros metu, važiuoja poilsio ir sveikatos ieškodami į Philadelphia, Chicago, Florida. Atsimenu vieno juokdario posakį: Amerika turėjo nusipirkti Airiją policininkams auginti. Daugumoje šio krašto miestų vyrauja arių kilmės policininkai. Į Wildwoodą suvažiuoja apie 90% atostogautojų iš Penn., tai gal ir Penn. valstija neapsiriktų nusipirkdama šį N. J. miestą.

Po 400 mylių kelionės, šiek tiek pailsėję ir numatę tinkamesnę vietą paplūdimyje, ir mudu su žmona iš ryto traukėme prie Atlanto bangų. Pasiėmėme su savimi paklodę ir buteliuką vaistinėje pirktos Noxzema, kurią žadame išsieti, kad saulės spinduliai per skaudžiai neįdegtų. Galvoje maniau, kad išbūti bent 5-6 valandas, kad spėtu me per numatytas tris dienas kiek galima daugiau sveikatos prisirinkti.

Sau vietą paplūdimyje pasirenkam tolokai nuo vandens krašto, nes jau iš patyrimo žinome, kad apie pirmą ar antrą valandą po pietų vandenyno bangos "okupuoją" dalį smiltynų. Tie kurie apie šitai iš anksto nepagalvoja, potviniui prasidėjus, yra priversti kraustytis toliau. Naują vietą susirasti tada nėra taip lengva, nes visos tinkamesnės vietos spėja prisipildyti gausios publikos.

Kaip taisyklė 10 val. 30 min. ryto per garsiakalbius moteriškas balsas praneša, kad bus giedamas Amerikos himnas. Žmonės sustoja ir pagarbiai himno išklausia.

Kaip teko patirti, daug moterų, taip pat ir vyrų stengiasi galimai daugiau saulėje "įdegti", atsieit, įgauti tamsią kūno odą.

Vaistinėse parduodami dideli kiekiai įvairiausių tepalų, kaip Noxzema, kuriais tepantis, oda greičiau patamsėja. Nežinau, ar toks dirbtinis odos spalvos keitimas turi kokios teigiamos reikšmės sveikatai.

Pirmąją dieną Wildwoode paplūdimy buvome atsargūs, kad per daug nenudegtume, dangstėmės ir tepėmės Noxzema ir, rodos, saulės spinduliai nepadarė jokios žalos. Tačiau kai grįžome į viešbutį ir išsimaudėme vonioje, pajutome, kad saulė buvo spėjusi gerokai įsivilinti. Aš skundžiausi kojomis, o žmona — pečiai. Viešbutyje matėme ir daugiau tokių, kurie pačią pirmąją dieną per daug "įkepę" ir kitą dieną paplūdimyje nebesirodė. Mudu su žmona irgi nutarėme padaryti pertrauką.

Mūsų kaimynai paplūdimyje buvo viena italų šeima, kurią sudarė augalotas senyvas vyras, mažo ūgio jo žmona ir apie 10 metų mergaitė. Kaip ir mums, taip ir jiems tai buvo pirmoji diena saulėje. Ši šeima buvo atsinešusi su savimi maisto, kvortą vyno ir visokių kitokių tokioje vietoje naudojamų dalykų, įskaitant ir kremus odai ištepti. Su savo kaimynais užmezgėme kalbą ir sužinojome, kad

jie atvykę iš Philadelphia. Mes buvome iš Pittsburgho, taigi visi Pennsylvania žmonės. Jie tarpusavy kalbėjosi itališkai, mes — lietuviškai, ir bendrai kalbėdamiesi turėjome griebtis anglų kalbos.

Kaimynė italė pradėjo vadinti savo vyrą eiti į vandenį, bet tas spyrėsi, savo žmoną tildydamas "keep quiet", o mums teisingai, kad turys — reumatizmą kojose ir negalys įstoti į šaltą vandenį. Vis dėlto mergaitė ištempė senuką, kuris, šiek tiek pavilgęs kojas vandenį, vėl grįžo prie savo vyno ir valgio ir toliau šildė savo reumatizmą sergančius šnarius.

Trečiąją dieną sutiktas italas, rodydamas ištisusias ir paraudusias kojas, skundėsi: štai ką jam vanduo padarė! Kojos buvo saulės nudegintos.

S. Bakanas

Linksma pobūvis Windsore

Malonios ir šiltos vasaros dienos baigiasi. Baigmėn eina gegužinių parengimai bei išvykos į gamtą.

Artėjančio rudens sezono pradžia, Windsoro lietuvių Ben-

drumenė ruošia pirmą šokių vakarą. Vakarą įvyks rugsėjo 15 d. edvioje Croatian National Home salėje, 2520 Seminole, priešais žinomą rumunų salę. Vakarą pradžia 7 val. vak.

Šokiams gros puikus pramoginis orkestras. Pobūvio metu apatinėje salėje veiks bufetas.

Vakaro rengėjai tikisi skaitlingo tautiečių atsilankymo. Ypatingas dėmesys kreipiamas į kaimynus detroitiečius, kurie ir anksčiau savo dalyvavimu padarė Windsoro lietuvišką bendruomenę ir kartu įnešdavo giedrios nuotaikos pobūvių metu.

Iki rugsėjo 15 d. laukiama sugrįžtant visos eilės windsoriečių, kurie šiuo metu talkininkauja lietuvių tabako ūkiuose.

Tikint, skaitlingo detroitiečių atsilankymu ir dirbančiųjų tabako ūkiuose grįžimu manoma, kad tikrai susidarys gausus jaunimo ir vyresniojo amžiaus būrys.

—L. P.

Lietuvos Gen. Konsulato New Yorke ieškomi asmenys

Benediktavičius Juozas ir Konsantija, iš Lizių k., Tauragės valsć. Brinkmanas Martynas, iš Tauragės apskr.

Januševskis Antanas, baigęs Rygoje Aleksandrovo gimnaziją. Kniulas Julius, iš Tauragės parap. Korokovicius Edvardas, iš Kauno. Lemkienė (Lemke) — Sneiderytė Elzbieta, iš Kalnėnų kaimo, Jurbarko val., ir vyras Lemke Karolis, iš Katakų kaimo.

Mačiūka, iš Gelvonos kaimo, Gelvonų valsć. Mackevičius Boleslovas, iš Liepių kaimo, Zeimių valsć, Kėdainių aps. Meškytė-Pikelienė ir vyras.

Misiūnas Liūdas, iš Liepių kaimo, Zeimių valsć, Kėdainių aps. Morkus Pranas ir sesuo Stilienė-Morkytė Antosė, kilę iš Raseinių apskrities.

Morkytė-Stilienė Antosė ir brolis Morkus Pranas, kilę iš Raseinių aps. Petkevičius Adomas, iš Pažiūžių kaimo, Veiverių valsć, Marijampolės apskrities.

Pikelis ir žmona Meškytė. Raudonikis Juozas, kurio tėvai kilę iš Veiverių.

Sneiderytė — Lemkienė (Lemke) Elzbieta, iš Kalnėnų kaimo, Jurbarko val., ir vyras Lemke Karolis, iš Batakių kaimo.

Stilienė-Morkytė Antosė ir brolis Morkus Pranas, kilę iš Raseinių aps. Valaitis Petras, iš Turcinų kaimo, Šilgalio (vėliau Bublėlių) valsć, Nau-miesčio (vėliau Šakių) aps.

Zvirblis Antanas, ir Ksaveras, iš Beržanų kaimo, Panemunėlio valsć, Rokiškio apskrities.

Ieškomeji arba apie juos žinan-tieji maloniai prašomi atsiliepti į: CONSULATE GENERAL OF LITHUANIA, 41 W. 82nd St., New York 24, N. Y.

PERKRAUSTAU BALDUS

vietoje ir iš tolimesnių distancijų. Turiu ilgą patyrimą.

JUOZAS NAUJOKAITIS

6819 So. Rockwell St.
CHICAGO 29, ILL.
Phone: WALbrook 5-9209

CERMAK ROAD

Dantų Laboratorija

DIRBTINUS DANTIS PROTEZUS PATAISO — 1 — VALANDŲ LAIKOTARPYJE

Individualių dirbtinių dantų, plastinių grupių ir dantų specialistas. Pritaiko ir pataiso senus dirbtinius dantis, protezus. Prima kasdien nuo 9 ryto iki 6 vakaro. Pirm. ir treč. iki 8 vakaro, šeštadienį nuo 9 iki 1 valandos.

Olympic 2-3740
4807 Cermak Rd. Cicero, Ill.

METRICK'S PAINT STORE

DABAR YRA

3414 W. Roosevelt Road
KEDzie 3-6800

NEMOKAMAI PRISTATOME VISAMAM MIEŠTE.

One coat Flat Paint, 12 gra — \$3.45
žių spalvų ir baltas. Gal.
Interior Gloss ar Semi-Gloss \$4.35
16 spalvų ir baltas. Gal.

Nuoširdžiai užkviename visus atsilankyti į mūsų sandėlį ir apžiūrėti 1951 metų vasaros prekių išpardavimą.

Namams rakandų čia rasite visų žymiausių išdirbysčių. Pagaminame rakandus pagal užsakymus.

Naujų šeimų kūrėjai, čia sutapys didelių nuosimčių. Parduodame urmo kainomis baldus viešbučiams, Rooming House, apartamentams. Karpetai — kilimai, klejonkos, Parlor setai, gazoniniai pečiai, skalbiamos mašinos, šaldytuvai, miegamo kambario setai, valgomos kamb. setai, minkšti kėslai, lempos, stalai ir kt. reikmenys.

Rašomos mašinėlės, rašomos aukšines plunksnos, laikrodėliai, deimantai, briliantai, aukso ir sidabro papuošalai, radijos ir televizijos aparatai. Lietuviškos plokštelės, lietuviškos gaidos.

Virs 38 metai prekyboje.
Lengvi daliniai išsimokėjimai.

JOS. F. BUDRIK, Inc.

3241 SO. HALSTED ST.
Tel. CALumet 5-7237

Baikite savo kančias

arthritis, reumatizmo skausmus, raumenų įtampą, kosėjimą su šoninėmis slankstelių traumomis, kurios ejo iš kartos į kartą. Sudėtis grynų žolių, daugelis jų yra retos ir brangios.

Z-G ŽOLIŲ ARBATA No. 17 — (\$1.00) — GARSIOJI Skilvio Arbata teikia greitų rezultatų skilvio ligose. Puikiai liuosuoja vidurius, juos sušvelnina.

STANIS Analgesic S A L V E — (\$1.00) — duoda STEBETINUS rezultatus.

STANIS IMPROVED FOOT SOAP, 1/2 sv. gabalas — 60c. A 3-in-one Foot Health Treatment padėti jautrioms, deginantioms, pavargusioms, sutinusioms ar skaudantioms kojoms. Suminkština ir suaukština nuospaudas ir padų suketėjimus.

Z-G Stanis Company
2822 ARCHER AVENUE
Chicago 8, Illinois Dept. N.

ALAVIJA

Alavija (Alijošius) yra gerai nuo vidurių nemalimo, užkietėjimo, malšini-mo gumbo ir dieglių. Jeigu galva skauda nuo netikuso maisto arba jautiesi prarūgęs, apsunktas, paimk Alavijos grūdelių nedaugiau kaip žirnio didumo, sukramtyk gerai ir nuryk, arba sutarkyk Alaviją vandeninyje ir išgerk, pramuš kad ir kiekiausias vidurius. Alavijos svaras \$2.50, mažiau perkant 6 uncijos už \$1.00. Prisiunčiam į jūsų namus.

ALEXANDER'S CO.

414 W. Broadway
South Boston 27, Mass.

HERE'S THE TRUTH!

MILLIONS OF CHILDREN SUFFER FROM...
VITAMIN-MINERAL DEFICIENCY!
"In the World's Richest Nation why must four children out of every five be crippled by partial starvation?"

...asks the Ladies' Home Journal

The partial starvation of our nation's children because of poorly balanced diets is the subject of an article in the current issue of the Ladies' Home Journal which is of vital interest to every parent in the country.

"Our Underfed Children" dramatically tells the story of what happens to a child's health when the important vitamins and minerals are lost because of improper eating habits.

Scientific surveys conducted by Cornell and Harvard Universities, several city school systems, the American Red Cross and other agencies, conclusively prove that EIGHTY PER CENT OF OUR SCHOOL AGE CHILDREN ARE INADEQUATELY FED, TWO OUT OF EVERY FIVE SERIOUSLY SO!

These surveys showed that vitamin and mineral deficiencies are to be found in children of all classes: children of parents from every walk of life, in every earning bracket.

One of the amazing points brought out was that fifty per cent of the school children do not get enough milk and citrus fruits. Many children reported no green or yellow vegetables in a three-day period.

Few youngsters reported any whole wheat bread, cereals, butter, meat, eggs, beans, fish and fortified margarine.

All of this means the children of the world's richest nation are suffering from malnutrition; woefully lacking in a supply of vitamins and minerals which are so necessary to present and future good health.

Moreover, it was learned that diet grows generally poorer the nearer children get to adulthood. Fifth-graders eat less of the protective foods than do first-graders, and boys in senior high school have less satisfactory diets than those in junior high. Heading the list of malnourished and inade-

quately fed are the senior high school girls!

The surveys also showed that the parents of these children are the ones who need education on the requirements of a growing child. Millions of wise mothers have for the past few years fortified their children's diets with vitamins and minerals which young bodies need to develop normally and in good health.

ORVITA, the pleasant tasting, liquid, vitamin-mineral formula which now contains Crystalline B-12, is considered by many eminent health authorities as the best all-around Vitamin-Mineral supplement for all children on the market today. ORVITA is so universally accepted it can be purchased at any drug store in three convenient sizes, to fit all families' needs and purses. Get ORVITA as soon as possible. ORVITA contains absolutely no alcohol. Ask your friendly druggist for ORVITA today.

New-Safe-Scientifically Balanced

ORVITA, the new sensational pleasuring Vitamin-Mineral formula which now contains Crystalline B-12, has been scientifically compounded so that the essential vitamins and minerals plus B-12 are held stable in a base which makes the last drop out of the bottle as potent and well balanced as the first drop. ORVITA is non-alcoholic, which is your guarantee that the important Vitamins and Minerals which are contained in ORVITA will not evaporate, and your ORVITA will not lose its strength once the cap is removed and you start to use it. Ask your own family doctor about the ORVITA formula.

PLEASANT TASTING LIQUID

WITH

CRYSTALLINE B12

CRYSTALLINE B12 HELPS FIGHT FATIGUE!

ORVITA, the pleasant tasting Vitamin-Mineral formula which now contains Crystalline B-12 is fast becoming the most universally accepted vitamin-mineral combination for children in America today. Crystalline B-12 is the recently discovered red vitamin about which so many featured stories have been written in national magazines such as

LIFE, COLLIER'S, GOOD HOUSEKEEPING, COSMO-POLITAN, and CORONET.

In an issue of READER'S DIGEST Magazine, Crystalline B-12 was described as attaining amazing results in combating fatigue.

Is your child pale, nervous, jittery? Do your children seem lackadaisical? It may well be

that they are of the 97 to 3 who are deficient in some essential vitamin or mineral.

ORVITA, the pleasant tasting vitamin-mineral formula which now contains Crystalline B-12, may well be the answer to good health in your family. Ask your druggist for ORVITA!

ORVITA is sold only at DRUG STORES.

THREE SIZES FROM \$1.98

AMERICAN VITAMIN ASSOCIATES, INC.
PRESENT 2 GREAT VITAMIN PRODUCTS
For the Entire Family...
THYVAALS AND ORVITA
SOLD ONLY AT DRUG STORES

TRAFICANTE BROS. DRUGS

2301 W. TAYLOR ST.
759 SO. CALIFORNIA AVE.

POSTAGE PREPAID ON ALL ORDERS

Taylor 9-9100
Sacramento 2-0301

Bob Considine

Puikūs Momentai SPORTE

SUGAUTA PATI DIDŽIAUSIOJI ŽUVIS

Zane Grey, vakarietinių apysakų rašytojas, taip pat buvo karštas didžiųjų žuvų meškeriotas.

Vieną dieną 1930 metų pavasarį netoli Tahiti pakraščiu pusės tono besiblaškanči žuvis palietė jo meškere ir pradėjo gyvybės ir mirties kovą. Kada slaukūnė Milišiškoji Marlin buvo ištraukta, ji svėrė 1,250 svaru ir buvo 14 pėdų ir 2 colių ilgio — pati didžiausioji bet kada ant meškerės pagauta žuvis.

Ši vakarą pasidžiaukite degtinės čempionu — lengviausia ir maloniausia PM. Visomet galite būti tikri vienodu lengvumu ir švelnumu, kurie PM padarė mėgiausia milijonams.

Jūsų Puikiems Momentams

prašykite **PM** šį vakarą

NATIONAL DISTILLERS PRODUCTS CORP., NEW YORK, N. Y. BLENDED WHISKEY. 66 PROOF. 67% GRAIN NEUTRAL SPIRITS.

PASIMATYKITE SU STANLEY LITVINU

APIE JŲŲ INSULIACIJOS PROBLEMAS.—DABAR YRA LAIKAS IRENGTI SAVO NAMĄ ŽIEMAI.

MES TURIME IŠDIRBTĄ REPUTACIJĄ PILNO PASIRINKIMO A-1 RŪŠIES STAKO LENTŲ IR NAMAMS MATERIOLŲ.

CARR - MOODY LUMBER COMPANY
3039 So. Halsted St. Tel. Victory 2-1272
STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI.

Don't let delays spoil your group outing

IT'S SMARTER to CHARTER
YOUR OWN PRIVATE CTA BUS!
available now for picnics, sports events, excursions, school, church and club sight-seeing trips

- Extra Comfort
- Extra Convenience
- Extra Safety
- Extra Fun

Pareiklauskite žiandien nemokamo spalvoto žemėlaidžio ir pramogų rodyklės (tikinamoje mame), "Chicagoand Pleasure Points". Turite viltingą informaciją, kur vykti norint smagu ir susijaudinti, ir nuorodą šviesiai ekskurzijai planavimui. Norint detalių parankios, nebrangios

CTA CHARTER SERV.
ICE clip coupon below
or call DEarborn 2-6100

CTA CHARTER SERVICE

Free CLIP THIS COUPON and MAIL TO CTA CHARTER SERVICE P.O. BOX 1151, CHICAGO 90, ILL.
Name _____
Street Address _____
City _____ State _____

Lietuviai perka tose krautuose, kurios garsinasi NAUJIENOJE.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. Phone CAanal 6-8500

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
\$9.00 per year in Canada
\$9.00 per year outside of Chicago
\$10.00 per year in Chicago
5 cents per copy

Užsakymo kaina:
Chicagoje — paštu: \$10.00
Metams — \$10.00
Pusei metų — \$5.50
Trims mėnesiams — \$3.00
Vienam mėnesiui — \$1.25
Chicagoje per išsiuntimą: 5c.
Viena kopija — 30c.
Savaitė — \$1.25
Mėnesiui — \$1.25

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoje:
Metams — \$9.00
Pusei metų — 5.00
Trims mėnesiams — 2.50

Užsienioose:

Metams — \$11.00
Pusei metų — 5.50
Trims mėnesiams — 3.00
Naujienuose eina kasdien, išskyrus
sekmadienius. Leidžia Naujienu
Bendrovė, 1739 So. Halsted Street,
Chicago 8, Ill. Tel. CAanal 6-8500.
Pinigus reikia siųsti pašto Money
Orderiu kartu su užsakymu.

Negudrūs Politikai

Daugelis stebisi, kuriam galui Sovietų Sąjungos valdovai siuntė į San Francisco konferenciją didelę delegaciją, jeigu jie iš anksto buvo nusistatę nesirašyti po Japonijos taikos sutartim ir nebuvo paruošę jokių rimtų pataisų prie to projekto, kurį konferencijai pateikė JAV įgaliotinis John Foster Dulles. Juk jie galėjo numanyti, kad grynai neigiamu nusistatymu prieš taikos sutartį sovietų delegacija nieko nelaimės.

Ar tik tam keliavo tūkstančius mylių Gromyko su dideliu ekspertų, patarėjų ir sekretorių būriu, kad jisai galėtų San Franciscoje pasakyti vieną kitą agitacinę kalbą ir padaryti spaudai pareiškimą, smerkiantį taikos sutartį, kaip "karo planą Tolimuose Rytuose", ir išeiti lauk?

Ta jų kelionė kainavo daug pinigų. Be to, sovietų delegacijai gyventi buvo paimta kelioms savaitėms brangi vila už miesto. Kremliaus ponai, tur būt, manė, kad ginčai San Franciscoje tęsis ilgai ir jų delegacija, drauge su satelitų atstovais, turės progą vesti propagandos kampaniją tol, kol jie norės.

Bet iš tų Maskvos užsimojimų neišėjo nieko. Konferencija praėjo sklandžiai ir tvarkingai ir taip greitai, kad Gromyko turėjo vėžtis namo daugumą parašytų jam Kremliaus kalbų, nespėjęs jų pasakyti. Viskas pasibaigė pilnu bolševikų fiasko.

Taigi — kam Maskvai reikėjo dėti tiek daug pastangų šitokiam nepasisekimui susilaukti?

Nėra abejonės, kad ji tikėjosi visai ko kito. Tai reiškia, kad jos užsienio politikos vedėjai buvo arba blogai painformuoti, arba nemokėjo padaryti reikiamų išvadų iš žvalgybos surinktų faktų.

Daugelis mano, kad Kremliuje sėdi be galo gudrūs vyrai. Jie, tiesa, gudrūs, kada jie planuoja slapčius samokslus arba kada jie apgaudinėja žmones, vienaip kalbėdami, o kitaip elgdami. Bet politikai iš jų prasti. Per trumpą kelerių pokarinių metų laikotarpį jie sugebėjo visus buvusius savo draugus ir sąjungininkus paversti savo priešais — ir todėl San Francisco konferencijoje jie gavo smūgį, kurio jie neužmirš.

Britų Unijos Remia Valdžią

Britanijos darbo unijų kongresas, susirinkęs Blackpool mieste, priėmė eilę rezoliucijų, pritariančių Attlee vyriausybės politikai. Didele balsų dauguma unijų delegatai parėmė valdžios sumanymą išleisti per ateinančius trejus metus 4,700,000,000 svarų, t. y. virš 10 bilijonų dolerių.

Dėl šito klausimo, kaip žinoma, pasitraukė iš ministrų kabineto Aneurin Bevan ir kiti du "kairieji" vyriausybės nariai.

Daugiau opozicijos pasireiškė kongrese vyriausybės nutarimui imti užmokestį už akinius ir dirbtinius dantis. Rezoliucija, siūlanti šitą nutarimą panaikinti, buvo atmes-

ta 3,775,000 balsų prieš 3,272,000. Vyriausybė laimėjo 503,000 balsų, t. y. mažiau negu 10 nuos. Bet vis dėlto jos šalininkai pasirodė esą daugumoje.

Darbo unijų kongrese susivienijusios darbininkų organizacijos turi beveik 8,000,000 narių. Į Blackpool suvažiavimą jos atsiuntė 900 delegatų.

Britanijos darbininkų sąjungos sudaro Darbo partijos nugarkaulį, kuri valdo kraštą. Prieš suvažiavimą buvo šiek tiek susirūpinimo darbiečių vyriausybėje, kad unijų kongresas gali priimti vieną kitą kairiojo sparno rezoliuciją, ypač kai dabar nebėra įtakingojo darbininkų vado Ernesto Bevino, kurio žodis numalšindavo karštuiolius. Bet jokių nemalonių vyriausybei staigmenų šiame suvažiavime neatsitiko.

Apžvalga

ČEKOSLOVAKIJOS KOMPARTIJOJE

Prieš keletą dienų Čekoslovakijos komunistų partijos viršūnėje buvo padaryta stambių pakeitimų, apie kuriuos pranešė ir Pragos radijas.

Iš partijos Politbiuro yra pašalintas Bedrich Geminder, buv. generalinio sekretoriaus pavaduotojas. Generalinis sekretorius Rudolf Slansky (Sudetų vokiečiai) neteko savo posto; tas postas visai panaikintas ir jo vietoje yra įkurta nauja įstaiga — partijos sekretoriatas.

Iš Politbiuro taip pat yra pašalintas Josef Frank.

Diplomatai Vienoje, interpretuodami šitas žinias, sako, kad Čekoslovakijos komunistų partijoje pačmė viršų "nacionalistinis" elementas, nes aukščiau paminėtieji asmenys esą aklaai atsidavę Maskvai.

Naujojo Politbiuro sąstatas toks: prezidentas Klement Gottwald, premjeras Antonin Zapotocky, užsienio reikalų ministris Vilem Široky, planavimo ministris Jaromir Dolansky, slovakų kabineto pirmininkas Karl Baciak, krašto apsaugos ministris (ir Gottwaldo žentas) Alexei Čepicka ir Rudolf Slansky.

Isteigtas naujas "Orgbiuras" (organizacinis biuras), kuriam vadovaus partijos vicepirmininkas.

Šita partijos vadovybė, su Gottwaldu priešakyje, esanti palinkusi į "titoizmą".

Bet kiti komentatoriai aiškina tas atmainas visai kitaip. Jie mano, kad Čekoslovakijos kompartijoje kaip tik esanti stiprinta Maskvos šalininkų galia. Gottwaldas su savo artimiausiais draugais padarė "čistką" partijoje, stengdamiesi įtikinti Kremlinui, kuris buvo nepatenkintas partijos vadovybės "silpnumu".

Tik ateitis parodys, kuri nuomonė yra teisingesnė. Bet viena yra aišku, kad tarp Čekoslovakijos komunistų eina kilių je.

ir srovių grumtynės. Jeigu laimi ta arba kita grupė, tai dar nereikia, kad ji išreiškia partijos narių daugumos nusistatymą. Narių masė sprendžiamo balso neturi. Ji daro, kas jai įsakoma iš viršaus.

Tokia organizacija gali išsilaikyti tikrai tol, kol jos viršininkų rankose yra jėga. Jeigu jėga (kariuomenė ir policija) išsprstų jiems iš rankų, partija subyrėtų į šimtą skeveldrų.

Sumani moteriškė

Neseniai "Vilnyje" džiaugsmingai praskambėjo šitoks šiurpą įvarantis pranešimas:

"Šiomis dienomis Elzbieta Skutienė padovanojo "Vilniai" naują, didelę ir gražią mūsų šalies Vėliavą, sakydama: — kai "Vilnies" namas bus atremontuotas, galėsite ją užkelti ant namo, kad ji plėvėsutų ir dipukus nubaidytų."

Na, iš tikrųjų, gerbiamej, manau, kad ir pats žydų karalius Saliamonas nebūtų galėjęs ką nors mandresnio sugalvoti, norėdamas savo priešus pabaidyti...

Visai teisingai tavorščka Elzbieta Skutienė galvoja, kad kai tik dipukai pamatys ant "Vilnies" namo plėvėsuojančią tą jos padovanotą naują, didelę ir gražią "Vilniečių" šalies, — tos jų pažadėtosios žemės ir plėšiosios tėvynės, — raudoną vėliavą su dideliu kūju ir dar didesniu plautuvu (o jei būtų su dalgiu — dar geriau...), tai jie bėgs kiek kojos neša šalin išsigandę... Kaip tie žvirbliai, pamatę baidyklę kanapių darže.

Tai turės džiaugsmo tie "Vilnies" redaktoriai... O sumanioji Elzbieta Skutienė už pasiekta laimėjimus kovoje su tais neprieteliais dipukais tikriausiai bus apdovanota bulviniu Lenino ordinu. Mik. Lep.

Pakviestas konsulas

P. Daužvardis

Konsulas P. Daužvardis su ponu pakviestas kartu su diplomatinio korpusu dalyvauti tarptautinio chirurgų suvažiavimo pobuvyje rugs. 13 d.

Suvažiavimas vyksta Chicagoje.

Valstybės sekretorius Dean Acheson sveikinasi su Japonijos premjeru Shigeru Yoshida, kai buvo pasirašyta Japonijos taikos sutartis.

J. VANAGAS

RETAS ŽMOGUS

INŽ. VACLOVO BIELSKIO MIRTIES 15 METŲ SUKAKTIES PROGA

(Tęsinys)

Vaclovo žemės turtai nevilioja, jis, nors gerai uždarbiaudamas, neturėjo nei tūkstančių bankuose nei "kaminyčių" (teisybė, turėjo užmiesty sklypelį žemės, kurį pirkto tik tam, kad galėtų dalyvauti miesto savivaldybės rinkimuose — mat, caro laikais tik turintieji turta legalėjo balsuoti), bet ir vėlais uždirbtų centų nepaleisdavo. Jis visą amžių buvo dvasia jaunas, vis norėjo ką naują sužinoti, pamatyti, pasimokinti. Tuo tikslu jis dažnai lankydavosi užsienį — tai kaštavo pinigų. O antra, kas nežinojo jo geros širdies? Kas šiandien pasakys, kuriam moksleiviui ir kiek jis padėjo? Kas suminėtas organizacijos, kurias jis šelpė? Tiems reikalams jis nesigailėjo.

Kaip Socialdemokratų Partijos narys Vaclovas pasižymėjo savo retu pareigumui atliekant jam pavestus reikalus. Iki mirties jis buvo Centro ir Šiaurės apygardos komiteto narys.

Vaclovas buvo didelės tolerancijos žmogus. Jei aš turčiau ginu savo įsitikinimus, tai kaip užginti turėti juos ir kitiems, kaip užčiaupiti jiems burną. Juos reik įtikinti. Tai Vaclovo principas. Vaclovo paprastumas, kuklumas visus žavėjo. Jis vienodas buvo ir su "didelių ponu" ir su paprastu darbininku, jis visiems vienodai spaudė ranką, nežiūrėdamas ar tai būtų direktorius ar sargas, ar tai prieš rinkimus ar po rinkimų.

Vaclovas buvo didelės inteligencijos žmogus ir turėjo labai gerą atmintį, todėl jis buvo įdomus pokalbininkas. Jis ypač įdomių dalykų atsiminė iš san-

tykių su lenkų socialistais, kurių daug žymių asmenų jis pažinojo, ir gaila kad visa tai jis nusinešė į amžino poilsio vietą.

Kaip pradžioje minėjau, Vaclovas mirė Varšuvoje (į Lenkiją buvo nuvykęs atostogų metu norėdamas susipažinti su jos gyvenimu, o ypač su Galicijos ukrainiečių veikla), bet palaidotas šiauliuose, todėl trumpai apie tas laidotuves, kurios taip pat parodė, kaip šiauliečiai vertino Vaclovą.

Gavus žinią apie Vaclovo mirtį tuoj buvo sudarytas komitetas, miesto burmistro Valančiaus vadovaujamas (Vaclovas mirė tebebudamas miesto tarybos nariu), kuris pradėjo rūpintis jo kūno atvežimu į šiaulius. Kol visos kliūtys buvo įveiktos, atėjo ir gruodžio mėn.

Amžinojo poilsio vieta Vaclovui buvo parinkta laisvamųjų kapinėse. Tai lyg Tautinės Kapinės Chicagoje, tik daug mažesnės ir ne taip gerai sutvarkytos, bet gražesnės vietoje — ant aukšto kalno, aplink lygumą, toli matai kiek akys regi, čia pat po kojomis šiauliai ir ežeras.

Laidotuvių dieną į geležinkelio stotį, kurioj stovėjo vagonas su Vaclovo karstu suplaukė tūkstantinės minios. Iš Kauno atvyko socialdemokratų delegacija, paties Centro Komiteto pirmininko St. Kairio vadovaujama, buvo delegacijos iš Panevėžio ir kt.

Iš čia laidotuvių eiseną per miesto vidurį traukė į kapines. Jos pradžioje stovint nebuvo matyti galo. O vainikų, vainikų — įvairiausių organizacijų! Jų tarpe buvo 12 su raudonais kaspiniais, bet policija liepė

juos pašalinti ir tik kapinėse padedant ant kapo jie buvo vėl prisegti, nes čia jau ir budrioji policija nebedrįso kištis.

Nors buvo darbo dienos vakaras, šaltos oras ir tolakas kelias į kapines, bet vis dėlto didelė minia palydėjo iki pat kapinių. Tokių laidotuvių šiauliečiai nežinau kada buvo matę!

Jau 15 m. praėjo kaip šiauliečiai nebesutinka nedidelio ūgio, maža barzdele, visuomet geros nuotaikos, su kiekvienu maloniai pasisveikinančio, kukliai, tikrai jau ne direktoriškai pasipuošusio Vaclovo, dažnai pėsčio, dideliais žingsniais bežygiuojančio į šiaulius (mat, jis varžėsi net savo vežėją trukdyti) kurio nors posėdžio ar susirinkimo, bet jo dvasia tebėra ten gyva, jei be mongolų ir kitokių atėjusių iš rytų dar liko vietos žmonių. Jie atsimena dažnai Vaclovą, jie gyvena jo įskiepytomis mintimis, žinoma, negalėdami tai viešai pareikšti. Jie tikri ir gyvena viltimi, kad netrukus ateis diena, kada be baimės ir atvirai galės papuošti jo kapą gražiausiomis gėlėmis.

(Pabaiga)

Maskvos mokyklos paslėptais vardais

LONDONAS, Anglija. — Anglų parlamentas ruošiasi išleisti specialų potvarkį, kuriuo bus uždraustos komunistų sekmadienio mokyklos, skirtos ugdyti jaunimo tarpe pagarbą ir ištikimybę bolševikų užkariavimų tikslams.

Komunistai, prisidengdami įvairiais vardais, kaip pažangiųjų protestantų, arba krikščionių socialistų, buvo jau įsikėję šimtus tokių mokyklų. Jų mokytojai yra komunistų partijos nariai arba ir nenariai komunistai. 160 mokyklų jau uždaryta. Vyriausybė specialiu potvarkiu nori užkirsti kelią šiai apgaulingai demokratijos ir krikščionybės priešų veiklai per "krikščioniškų socialistų" sekmadienio mokyklas.

Moteris, nuo kurios pabėgau

Tik ką išėjo iš spaudos J. Jazminių novelių rinkinys viršų paminėtu pavadinimu. Knyga yra 94 puslapių, kainuoja \$1.00. Joje yra išspausdinta 11 nepaprastai įdomių ir lengvai skaitomų novelių. Knygą puošia skoningas viršelis. Knygą galima gauti NAUJIENOSE arba pasiuntus vieno dolerio čekį ar Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 SO. HALSTED STREET
CHICAGO 8, ILLINOIS

DR. P. JONIKAS

LIETUVIŲ KALBOS ISTORIJA

20. (Tęsinys)

Kleino gramatika turėjo didelės įtakos. Ja ypač rėmėsi įvairūs raštų, taip pat ir gramatikų autoriai. Visos vėlesnės Maž. Lietuvos gramatikos rėmėsi Kleinu, nieko iš esmės nauja nepriedamos. Tokios lietuvių kalbos gramatikos buvo išspausdintos Sapūno-Sulco (1673)⁹⁷, Pr. V. Hako (1730), Povilo Ruigio (1747), kurią pakartėjo G. Milckė (1800), G. Ostermejerio (1791). Daug platesnė, daugiau gausia gyvosios kalbos medžiaga besiremianti ir tiksliau kalbos duomenis aprašanti bei toliau Maž. Lietuvos bendrinės kalbos tradiciją tęsianti lietuvių kalbos gramatika buvo išleista Pridriko Kuršaičio 1876 m. (Grammatik der litauischen Sprache). Tai pirma Maž. Lietuvos gramatika, kurioje plačiai aprašytos lietuvių kalbos priegaidės ir duotos kirčiavimo paradigmos⁹⁸.

⁹⁷ Iš tikrųjų tai buvo pirmoji Maž. Lietuvos gramatika, dar apie 1643 m. parašyta Kristupo Sapūno (1589—1659), kuriam Karaliaučiaus universitetas 1651 m. davė ir leidimą spausdinti. Šia gramatika po Sapūno mirties išleido T. Sulcas (1629—1673).

⁹⁸ Pirma kartą kirčio bei priegaidės dalykus Kuršaitis išskėlė savo Beitrage zur Kunde der litauischen Sprache (I d. 1843, II d. 1849).

Didžiojoje Lietuvoje pirmoji lietuvių kalbos gramatika buvo parašyta Konstantino Sirvydo (apie 1630), taigi dar prieš Kleino gramatikos pasirodymą Maž. Lietuvoje. Tačiau šios gramatikos nėra išlikusio nė vieno egzemplioriaus; rodos, tai tebuvo rankraštis. Pirma

spausdinta Didž. Lietuvos lietuvių kalbos gramatika yra jau anksčiau minėtoji nedidelė 1737 m. anoniminė gramatika (Universitas linguarum Lituaniae). Kaip matėme, ji yra pirmoji lietuvių kalbos gramatika, kur skiriamos ir trumpai aprašomos lietuvių kalbos priegaidės. Be to, čia trumpai kalbama apie raidyną, tarmes, apie linksninimą, asmenavimą ir sintaksę. XIX a. buvo rašoma nemaža gramatikų, bet jų daugumas nebuvo išleistas, o ir išspausdintosios tebuvo menkos ir neturėjo kiek didesnės įtakos. Pirma spausdinta šiame amžiuje gramatika tai buvo minėtosios 1737 m. gramatikos pakartojimas, atliktas Simono Stanevičiaus (1799—1848) 1829 m. (Trumpas pamokymas kalbos Lituwyszkos arba Žemaytyszkos), išmetus dviskaitą. Pralaboję Stanevičius ragina rūpintis nesutvarkytos Didžiosios Lietuvos bendrinės kalbos dorjumu. Tam reikią nusiziūrėti į įvairius autorius — Daukšą, Sirvydą, Kėdainių kalvinistus ir Maž. Lietuvos raštus — ir iš jų pasirinkti, kas geriausia. Originalią gramatiką 1832 m. išleido Kaletinėnų klebonas Kalikstas Kasakauskis (1794—1866) lenkų kalba (Grammatyka języka Żmudzkiego. Kalbrieda leżuwio Żiamaytyszko). Jo autorius pažymi, jog būtina laikytis kalboje tam tikrų dėsnių, nes be gramatikos kalba panaši į piktžolėmis apleistą dirvą. Tuos dėsnius formuluoja pasiremdamas jau įsigalincia ano meto Didž. Lietuvos bendrinės kalbos vartoseną. Iš rankraščių gramatikų minėtina Kretingos vienuolio Simono Groso, skirta pajūriniams žemaičiams (1835), Jono Juškos, skiriama mokykloms (1862), ir ypač Antano Baranauko (1835—1902). Pastarasis, 1871 m. ėmęs dėstyti lietuvių kalbą Kauno

kunigų seminarijoje, susidūrė su tinkamos lietuvių kalbos gramatikos trūkumu. Iš pradžių (apie 1870) buvo išveręs Augusto Schleicherio moksline lietuvių kalbos gramatiką (1856), bet, kaip sakosi, pamatęs jos trūkumus, ėmė savo gramatiką rašyti. 1886 m. kun. Mykolas Miežinis išspausdino menką ir neturėjusią kokios įtakos gramatiką (Lietuviška Gramatika).

Jau įtakingą gramatiką, tolydžio veikusią bendrinės kalbos raidą, išleido Petro Kriaušaičio slapyvardžiu Jonas Jablonskis 1901 m. (Lietuviškos kalbos gramatika. Rašytojams ir skaitytojams vadovėlis). Čia jis pasinaudojo Petro Avizonio parašyta "Lietuviška gramatikėle" (1898), kurią Jablonskis perdirbo, pataisė ir papildė. 1918 m. išėjo Rygiškių Jono (Jono Jablonskio) "Lietuvių kalbos gramatika", kuri 1922 m. buvo išleista antru leidimu. Tai viena iš geriausių praktinių gramatikų, kuri lig šiol daugiausia buvo vartojama ir turėjo didelės įtakos bendrinės kalbos nusistojimui.

2. Tarmės pasirinkimas

Kuriant bendrinę kalbą, kuri turėtų įtikti įvairių tarmių lietuviams, nemaža kėblumo sudarė pasirinkimas tinkamos tarmės. Ir čia ne iš karto, bet po didelių ir įvairių svyravimų pagaliau prieita prie vakarų aukštųjų tarmės, kuri dabar eina mūsų bendrinės kalbos pagrindu.

Žymiai greičiau tarmės klausimas buvo išspręstas Maž. Lietuvos bendrinėje kalboje. Pirmasis žinomas lietuviškos spausdintos knygos autorius M. Mažvydas, pats būdamas žemaitis, ir rašė remdamasis savo žemaičių tarme, bet jau nebegryna. Mat, jis rašė ne vieniems

žemaičiams, bet ir aukštaičiams. Juk ne be reikalo savo katekizmo prakalboje jis "bylo lietuvininkų ir žemaičių". Antra vertus, jo motina, rodos, buvo kilimo aukštaitė. Be to, jam turėjo įtakos ir kitatarmiai jo bendradarbiai, padėjėjai bei pirmataktai, kurių raštais jis pasinaudo. O ilgainiui Mažvydas vis daugiau turėjo taikytis prie Maž. Lietuvos aukštųjų, kurių tarpe (Ragainėje) jis ilgus metus kunigavo. Tai ir Mažvydo žemaitiškoji tarmė atnaujiama aukštaitėbėmis (pvz. jis vartoja gretimai žem. *gied* — *geid* ir aukšt. *giedzia* — *geidzia*). Toliau Mažvydas labiau pasuka į vakariečių tarmę. Ypač pasukimas ryškėja po Mažvydo, kai įvairių autorių veikalus (pvz. J. Bretkūno, J. Rėzos) peržiūrėdavo ir pataisydavo kalbos žinovų komisijos. Jos stengėsi tuos raštus pritaikyti kiek galima visoms Maž. Lietuvos tarmėms. Daug didesnės Maž. Lietuvos vakarų aukštųjų tarmės plotas negu žemaičių turėjo prisidėti prie vakariečių tarmės įsigalėjimo bendrinės kalbos pagrindu. Iš tikrųjų vakariečių tarmė įsistiprino nuo XVII a. pradžios, nuo pasirodymo tiliženo Jono Rėzos (1576—1629) "Psaltero Dowido" (1625). Čia Rėza pasinaudojo J. Bretkūno psalmių vertimu, jį perredagavo, o kalbos žinovų komisija tą jo darbą peržiūrėjo ir patvirtino. Tą tarmę kononizavo ir jai dėsnius nustatė Danielius Kleinas jau minėtojo savo gramatikoje (1653). Šią tarmę jis priėmė kaip "bendriausią ir geriausią". Nuo to laiko aukštųjų vakariečių tarmė paliko Maž. Lietuvos bendrinės kalbos pagrindu ir juo toliau — juo labiau tvirtėjo.

(Bus daugiau)

IŠ LIETUVIŲ GYVENIMO

Bus šaunios vestuvės

Rugsėjo 22 d. apie 5 val. vak. įvyks šaunios vestuvės Chicago šiaurinėje dalyje. Susituoks p-lė Emma Asclaitė su Antanu J. Petraičiu. Emma, kaip tik baigė pradžios mokyklą, pradėjo dalyvauti lietuvių veikloje. Ji ėmė dainuoti "Birutės" chore, o dabar jau daugelis metų kaip sekretoriauja "Pirmyn" chore.

Emma taip pat yra sekretorė Chicago Lietuvių Draugijos ir finansų sekretorė SLA kuopos Chicago šiaurėje. Dirbtuvė ji irgi svarbioji vietoj sekretoriauja. Maža tesiras mūsų Chicago merginų, kurios pajėgtų tiek daug paaukoti darbo visuomenės reikalam.

Išrodo, kad Emma yra atsigi-

musi į savo tėvą Juozą Asclą ir dėdę Vincą Asclą, nes Emmos tėvas Juozas visą atliekamą laiką praleisdavo choruose dainuodamas arba kur nors kitur visuomeninėje veikloje. Josios dėdė Vincas Asclą buvo nepamainomas mūsų chorų dainininkas. Žodžiu, be 3 brolių Asclų dalyvavimo mūsų koncertai neįvykdamo. Todėl ir Emma, nors užaugo nemačiusi lietuviškos mokyklos, kalba ir rašo gražiausiai lietuviškai.

Emmos būsimasis gyvenimo draugas yra "Pirmyn" choro narys Antanas J. Petraitis. Juos sutuoks teisėjas John Zuris.

Emmos mamytė Agnė Asclienė, rūpinasi, kad vestuvės būtų iškilmingos ir kad svečiai būtų gerai pavaišinti.

Linkime jaunavedžiams geros laimutės ateities gyvenime.

Nortsaidietis

Naujas gydytojas chirurgas

Iš naujųjų ateivių gydytojų vienas po kito išlaiko vietinius valstybinius egzaminus ir gauna teisę verstis čia gydytojo praktika. Vienas tokių yra ir Dr. A. Maciūnas, kuris neseniai išlaikė valdžios nustatytus kvotimus. Jis gavo leidimą verstis gydytojo ir chirurgo praktika.

Lietuvoje Dr. A. Maciūnas buvo ilgametis prof. Dr. V. Kuzmos asistentas, o po profesoriaus mirties buvo paskirtas vedėju prof. Kuzmos vėstoje klinikoje prie Kauno universiteto.

Karui pasibaigus, Dr. Maciūnas suorganizavo chirurginį skyrių prie Augsburgio DP ligoninės ir buvo jo vedėjas bei vyriausiasis chirurgas. Ši Augsburgio ligoninė buvo viena didžiausių visoje Vokietijoje. Joje buvo padaryta bent keletas tūkstančių operacijų.

1949 m. Dr. A. Maciūnas atvyko į JAV.

Kaip jaučiasi Beliajus

Čikagietis Jerry Joris neseniai sugrįžo iš Denver, kur jis aplankė žinomą tautinių šokių mokytoją ir "Ateities" šokėjų grupės vedėją Vytautą F. Beliajų.

Jis sako, jog Beliajus dabar gydomas J. C. R. S. sanatorijoje Colorado, kur esanti graži aplinka ir geras maistas. Į šią vietą atvykęs, Beliajus sustiprėjęs, jo svoris pakilęs 8 svarais. Dabar Beliajus sveria 88 svarus. Ligonis esąs labai patenkintas.

Suprantama, kad Beliajus dar yra labai nestiprus. Todėl jam dar labai reikalinga kitų pagalba.

Beliajus siūnia draugams ir pažįstamiems bei geradariams sveikinimus. Jo dabartinis adresas: V. F. Beliajus, c/o J.C.R.S. Sanatorium Spivak, Colorado.

J. J.

Floridos saulėje dienas galima leisti be darbo, bet nuobodų be NAUJIENŲ. Patyrę vasarotojai, išvažiuodami į pietus, liepia ten siuntinėti ir NAUJIENAS.

N E M U N O knygyne parduodame ir išrašome vokiečių kalba knygas iš Vak. Vokietijos, Šveicarijos ir Austrijos.

Knygyne gaunami žurnalai: Kary, Pelėda, Nemunas, Darbas, Tėvų Kelias, Lietuvių Dienos, Kolombijos Lietuvis, Laiškai Lietuviams, Eglutė, Mūsų Vytis, Gėrioš Aidas.

Dienraščiai: Draugas, Naujienos. Savaitraščiai: Tėviškės Žiburiai, Dirva, Keleivis, Sandara, Vienybė, Laišvoji Lietuva, Darbininkas.

Turime naujausius leidinius, išėjusius Amerikoje ir Vokietijoje. Gavome vėl daug senų knygų ir gaidžių, išleistų Lietuvoje ir Amerikoje.

Užsakymus adresuokite: LIETUVIŲ KNYGYNAS NEMUNAS 3143 SO. HALSTED ST. Tel.: Victory 2-3314 CHICAGO 8, ILL.

TAUPINTOJŲ SKAIČIUS DIDĖJA

Atsilankiusieji džiaugiasi gražiai įrengta mūsų rašinė ir skubių patarnavimu.

Taupytojams mokame geras dividendus.

Prieinamomis sąlygomis skoliname pinigų už namus.

Parduodame ir keičiame Jungtinių Amerikos Valstybių Taupymo Bonus.

Visų santaupos yra apdraustos iki \$10,000.00

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St. Chicago 8, Illinois
Telefonas: HAYmarket 1-2028.

Valandos: Pirmadieniais, antradieniais ir penktadieniais nuo 9 ryto iki 4 valandų vakaro. Ketvirtadieniais nuo 9 ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais ir šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 12 vidudienio.

DR. A. A. RUDOKAS

OPTOMETRISTAS
4701 So. Damen Ave.
CHICAGO 8, ILL.
Ofiso valandos: kasdien nuo 8 - 8 vakarais, išskyrus trečiadienį, šeštadienį nuo 10 ryto iki 6 vak. Šaukite: Yards 7-7381.

Yards 7-3526, Res. Rivers 7-0057

DR. G. J. BYLAITIS

VIDAUS IR NERVŲ LIGŲ GYDYTOJAS

DR. J. G. VALAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4038 So. Archer Ave.

prie Calhoun Ave.
VAL: kasd. 6-9 pm, šest. 1-6 pm išskyrus sekmadi. ir trečiadienį.

Dr. Joseph F. Meus, Opt.

Val.: 10:00 ryto iki 6:00 vakaro

Pirm. ir ketvirt. 10:00 iki 9:00 vak.

3982 Archer Ave. LAfayette 3-4151

KEY & LOCK SURGEON

Master Locksmith
Door checks repaired by factory methods. Safes opened and repaired. Auto locks repaired. Keys fitted and combinations changed. Emergency Road Service.
7113 S. Chicago Av. or 811 E. 71st
Call Midway 3-6117

CONRAD Photo Studio

(Lietuviai fotografas)
Specialybė vestuvės.
\$15.00 vertės dovana jaunavedžiams, atnešus šį garsinimą.
414 W. 63 ST.
Telefonai: ENG. 4-5840 ENG. 4-5883

Mes įvesime GUN TYPE, pilną alyvos CONVERSION BURNER vietoj jūsų dabartinio furnaso, TAIP PIGIAI, KAIP

\$349.00 SU VISKUO IŠKAITANT 275 GALIONŲ ALYVOS TANKĄ
LENGVI IŠSIMOKĖJIMAI - GARANTUOTA FHA RATA.
Telefonas REpublic 7-9308
STA-BOL HEATING CO.
2011 West 69th Street
CHICAGO 36, ILL.

TURIME DIDELI PASIRINKIMĄ:

DEIMANTŲ LAIKRODŽIŲ BRANGMENŲ SIDABRINTŲ INDŲ SIENINIŲ LAIKRODŽIŲ RADIO IR TELEVIJOS APARATŲ IR KT. PREKIŲ
Lalkrodių Pataisomų Specialiste
John A. Kass Duodama 1 metų Garantiją

Lengvais išmokėjimais
JOHN A. KASS
4102 ARCHER AVENUE
(prie Mozart Street)
Tel. LAfayette 3-8617

Seniausio Lietuvių Jewelry Krautuvė Brighton Parke Isteigta 1915 metais

KITATAUČIAI DAKTARAI

DR. CHARLES SEGAL

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4740 So. Ashland Ave.

(2-ras aukštas)

Ofiso Telefonas: Yards 7-0554

Jei nestalieria šaukiate:

Res. Tel.: Midway 3-2899

OFISO VALANDOS:

Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4 val. popiet ir nuo 7 iki 8:30 v. vak.

Sekmadienį nuo 10 v. iki 12.

Dr. Kazimieras MICHEL

OPTOMETRISTAS

Tikrina akis, pritaiko akinus, ištaiso kreivas akis be operacijos, turi modernius instrumentus akių bandymui.

Kreipkitės į Dr. Michel dėl akių trūkumų; 35 metų praktika palengvina akių tyrimą, kuris atliekamas su didžiausiu rūpestingumu.

Jei jūsų akys asaroja ar niežti, negalite sėdėti įverti ir adatų, akys bijo aštrios šviesos, nežūrėte skaityti, užkeikt pasitarti pas Dr. Michel - nieko nekainuos.

Antras aukštas

4654 SO. ASHLAND AVENUE

Telefonas Yards 7-6618.

Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro.

Geras patarnavimas.

Kalbu lietuviškai.

DR. G. SERNER

LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS

25 metų patirtis

Tel. Yards 7-1829

Pritaiko AKINUS Kreivas Akis Ištaiso.

Ofisas ir Akinių Dirbtuvė

756 WEST 35th STREET

Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8.

Trečiadieniais tik susitarus.

Šeštadieniais nuo 10 iki 3 val. popiet.

Dr. R. P. Lutkus

LIETUVIS REGISTRUOTAS

OPTOMETRISTAS

Akių Egzaminavimas

Akių Pritaikymas

ir Lensų Pataisymas

7054 SO. WESTERN AVENUE

Telefonas WAlbrook 5-4353

Valandos: 7 iki 9 vakaro kasdieną.

Trečiadienį ir šeštadienį tik susitarus

NUO UZSISENEJUSIŲ, ATVIRŲ SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ IR ODOŠ LIGŲ

Tie, kurie kenčia nuo SENU, ATVIRŲ ir SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ, šie negali ramiai sėdėti ir nakintis miegoti, nes jų užsienėjusios žaizdos niežti ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skaudėjimą senų, atvirų ir skaudžių žaizdų, uždekitė LEGULO Ointment. Jo gydymo s ypatybės palengvins jūsų skaudėjimą ir galėsite ramiai miegoti nak- tį. Vartokite jas taipgi nuo skaudžių nudegimų. Jos taipgi pašalina niežėjimą ligos, vadinamos PSORIASIS. Taipgi pašalina peršėjimą ligos vadinamos ATHLETIC FOOT, sustabdo džiūvimą odos ir perplėšimą tarpiniųjų. Jos yra tinkamos vartoti nuo džiūstančios ir suskilusios odos. Jos yra geros gyduolės nuo visų išvirsnių odos li- gų. LEGULO Ointment suteiks jums pagalbą nuo nuvargusių, peršamų ir niežtinčių kojų. Legulo Ointment yra parduodamas po 75c., \$1.25 ir \$3.50. Pirkite vaistinėse Chicagoje ir apylinkėse ir Milwaukee, Wis., arba atsiųskite money orderį:

LEGULO, Department J.

4847 W. 14th St., Cicero 50, ILL.

VISKO UŽTEKTINGAI TUOJ PRISTATOM

Baldai, šaldytuvai, pečiai, skalbiamos mašinos, lovos, matrasai, kilimai. Radijo, televizijos gėtai, baldai vaikams.

Zemos kainos, lengvi išmokėjimai

DIDELIS PASIRINKIMAS

Baldai pagal užsakymą.

ROOSEVELT Furniture Co., Inc.

2310 W. Roosevelt Rd.

SEeley 3-4711

SOPHIE BARCUS

RADIJO VALANDA

Is Stoties W. G. E. S.

5000 watts-1390 kil.

Kasdien: Pirmadienį iki Penk-

tadienio nuo 8:45 iki 9:30 ryto. Šeštadieniais nuo 8:30 iki 9:30 ryto.

Ir kas Pirmadienį nuo 7:00 iki 8:00 valandos vakaro

LIETUVISKOS VAKARUSKOS

Tel. HEmlock 4-2413

7121 SO. ROCKWELL ST.

Chicago 29, Illinois

NAUJIENOS buvo ir tebėra geriausias Amerikos lietuvių draugas.

NE TIK ŠIMET, BET JAU PER 46 METUS LIETUVIAI PELNINGAI TAUPO

MUTUAL Federal SAVINGS

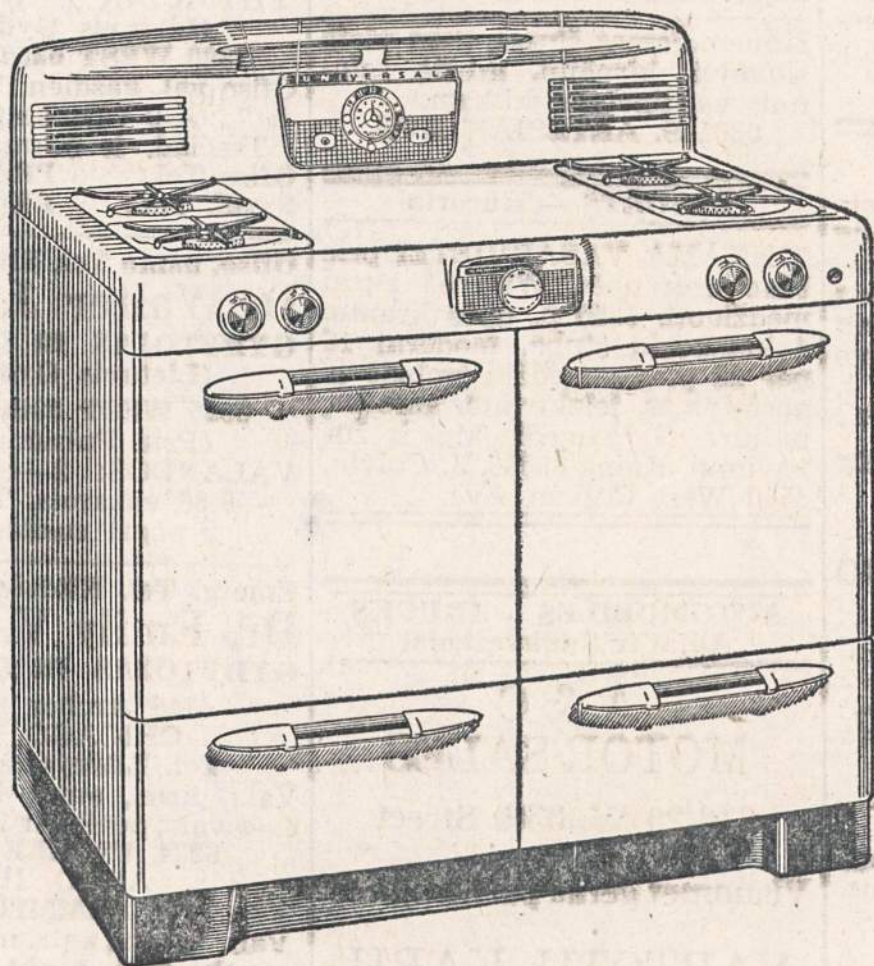
AND LOAN ASSOCIATION
2202 W. Cermak Rd. • Chicago 8, ILL.
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. • Tel. VIrginia 7-7747
Savings Insured to \$10,000 by F.S.L.I.C.

UNIVERSAL

See it at INSUL'S

Universal GAS RANGE

Large expanses of seamless enamel, one piece top, plate size burner bowls and removable ring broiler pan make Universal the easiest-to-clean range in the world.

- Simmer-Save Burners ● Extra Large 17" Oven
- Absolutely Smokeproof and Fireproof Broiler
- Fluorescent Light. Convenience Outlet. Timer
- Stainless Porcelain enamel all over

Simmer-Save Top Burners bring food to a boil faster than any method known. A turn of the valve till a "click" sounds extinguishes the outside circle of flame for simmering. Turning valve to second "click" reduces inner circle to tiny flames that keep food warm without scorching.

INSUL'S FURNITURE, TELEVISION & APPLIANCE STORE

4151 WEST MADISON ST.

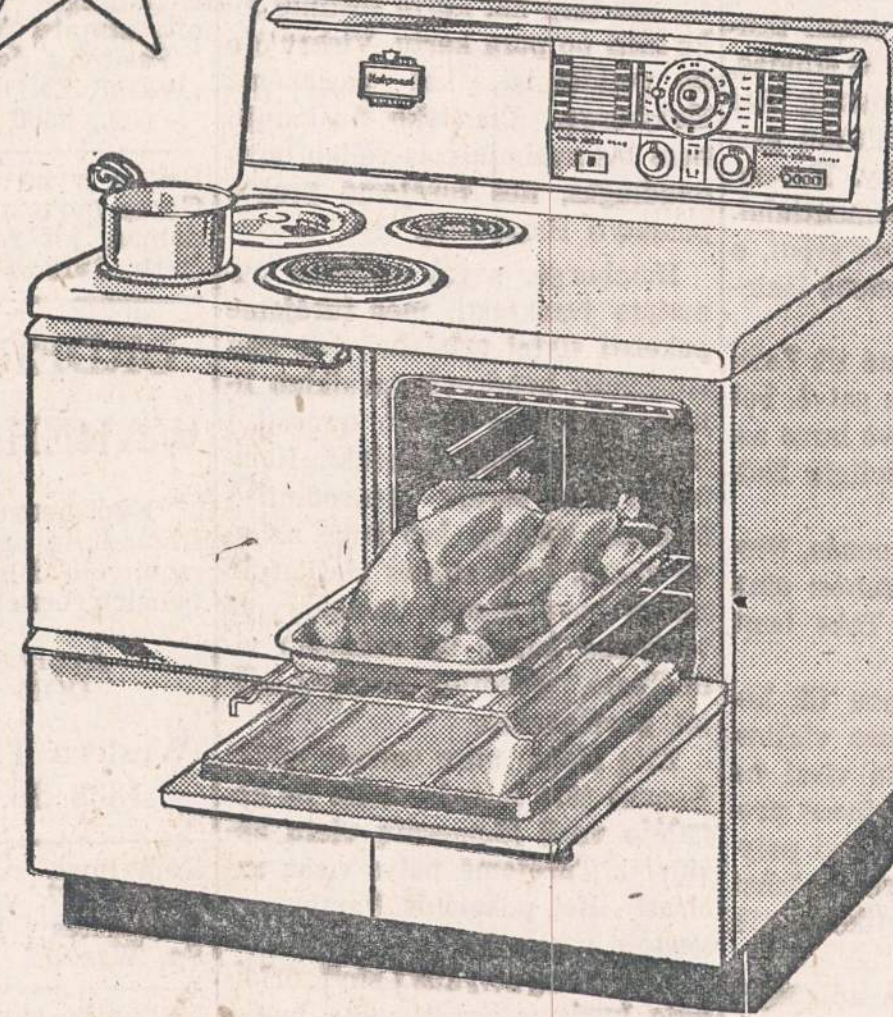
KEDZIE 3-4219

Hotpoint

SUPER DELUXE

Electric RANGE

14 Star Features!

Cook by Color WITH LIGHTED PUSHBUTTONS

Set the automatic timer and touch a button! When you return your whole meal is ready to serve! Come in today and see this great new Hotpoint "star" ... the world's easiest way to cook!

\$364.95

See These

14

Star Features

1. High de luxe control panel
2. Bright-metal panel trim
3. Lighted pushbuttons
4. Twin-Lite top illumination
5. Telechron oven timing clock
6. Top-range timer and signal
7. Two appliance outlets, one timed
8. Oven indicator light
9. Raisable thrift cooker unit
10. Instant-heat Calrod® unit
11. Concealed-unit oven
12. Automatic oven light
13. Aluminum roaster and chrome smokeless broiler pan
14. Three deep storage drawers on easy-slide rollers

GUARANTEED ELECTRIC

Appliance and Furniture Company

2876 W. CERMAK RD.

BIshop 7-3333

OPEN MONDAY & THURSDAY EVENINGS

TRUMPA LIETUVIŲ KALBOS VADOVO JAV APYSKAITA

LIETUVIŲ KALBOS VADOVO JAV buvo pradėtas ruošti 1948 m. Vokietijoje. Jį ruošė mūsų kalbininkai Prof. P. Skardžius, St. Barzdukas ir J. Laurinaitis. Išleisti šią knygą pasiekė Lietuvių Tremtinių Bendruomenės Komitetas.

1948 m. gale vykdama į JAV gavau iš LKV leidėjo — LTB Centro Komiteto — galiojimą rinkti čia JAV knygos prenumeras. Darbą pradėjau 1949 m. pradžioje. Rinkau patį, paskyrinėjau įvairiose vietose per keliasdešimt igaliotinių ir emiausių skelbtis spaudoje.

Leidykla buvo numaciusi knygą išleisti per 6—8 mėn., bet užtruko apie pusantro metų. Tik 1950 m. antroje pusėje pasirodė pirmieji knygos egzemplioriai.

Nors buvau nekarta įspėtas, kad reklamuodamas knygą galiu susilaukti nemalonių, nes knygą galinti visi neiešioti. Bet aš viską pasitikėjau knygos leidėjų nusistatymui ir gerai pažinojau tuos žmones, kurie šitą darbą pasiekė. Todėl nei kiek nesutodamas skelbiau ir reklamavau knygą. Tada labai padėjo, nes atsirado šimtai tautiečių, kurie irgi pilnai pasitikėjo ir siuntė prenumeras mokestį ir laukė knygos. Siuntė net su tokiais laiškais: „Aš jau senas, kalbos nebesimokysiu, bet aš noriu palaikyti lietuvišką reikalą.“ Užsiprenumeravo ir tokie, kurie viešame susirinkime pasisakė jos neskaitysių ir čia pat atidavė savo kaimynui, žinodamas, kad jis tikrai skaitys. Pasitaikė ir tokių. Kai vienam pasiūliau užsiprenumeruoti jis man taip atšovė: „Aš esu fermerio vaikas. Aš pasižiūriu ir dangų ir viską žinau. Knygos reikalingos

tiems, kurie galvos neturi.“ Iš viso tenka pasidžiaugti, kad daug gavau labai gražių ir malonių atsiliepimų, kai knygos pradėjo lankytis prenumeratorius.

Viso surinkta prenumeratorių — 558, už jas surinkta \$2,144.90. Vokietijoje užsiprenumeravusieji sumokėjo papildomą prenumeratoriaus mokestį — 335 prenumeratoriai \$518.05. Tuo būdu per mano, kaip igaliotinio rankas šį kraštą pasiekė 893 egzemplioriai ir surinkta \$2,662.95.

Šitoji suma, buvo tvirta parama, kad leidykla ištesėjo savo pažadus ir išleido knygą. Bet toli gražu dar tebėra nenugalėti visi finansiniai sunkumai. Bet kai nuleidžiama rankų ir dirbama toliau visi sunkumai bus nugalėti.

Jei buvo pasiekti nors ir tokie padariniai, tai didelės padėkos ir didelis pagarbos užsitaravo mūsų periodinė spauda, kuri dėjo į savo puslapius ne tik tai, ką aš prisiūdavau, bet ne kartą ir nuo savęs suteikdama plačių informacijų. Nors pasitaikė ir tokių laiškečių, kurie šitam reikalui buvo visai kurtūs.

Iš spaudos, mūsų visuomenė buvo plačiai painformuota ir atėjo į pagalbą iš anksto užsiprenumeruodama knygas.

Todėl negaliu nutylėti ir pareikšti nuosirdžią padėką Draugui, Dirvai, Naujienoms, Keleivui, Sandarai ir Tėvynei, labai aktyviai mano darbą parėmusiems.

Taip pat dėkoju visiems tiems, kurie man talkininkams igaliotiniams. Surinkusias nemažiau, kaip po penkis prenumeras, būtent: V. Rasteniui, Cleveland, Ohio; A. Rimkui, Amsterdam, N. Y.; A. Leoniui, Baltimore, Md.; A. Pajau-

tytei, Brooklyn, N. Y.; V. Mingėlai, Philadelphia, Pa.; Pr. Saladžiui, Rochester, N. Y.; V. Ciplijauskui, Great Neck, N. Y.; J. Kutrai, Chicago, Ill.; Pr. Viščiui, Brockton, Mass.; St. Lušui, So. Boston, Mass.; Frank Račkui, Los Angeles, Cal.; A. Arbačiauskienėi, Detroit, Mich.; A. S. Trečiokui, Newark, N. J.; J. A. Vainiui, Easton, Pa.; J. Malinauskui, Cleveland, Ohio; B. T. Dirmeikiui, Chicago, Ill.; A. Valavičiui, Chicago, Ill.; V. Valačiui, Amsterdam, N. Y.; J. Krasinskiui, Worcester, ypatiną padėką.

Nebegalėdama toliau šito darbo vartyti, Lietuvių kalbos vadovą atstovybę perleidiu GABJJA. Jos adresas toks: GABJJA, 340 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y. Todėl ateityje visais LKV reikalais prašyčiau kreiptis į GABJJA. Kas turėtų klausimų dėl praeities, prašyčiau rašyti man tuo pačiu GABJJA adresu.

Gabijos malonus savininkas p. Sodaitis yra prityęs ne tik knygu platiniojas, bet ir jų leidėjas, todėl visi susilauks iš ten kuogeriausio patarnavimo.

Visiems gerbiamesiems prenumeratoriams, pasitikėjusiems mano darbu, irgi nuosirdžiai dėkoju.

Juozas Audėnas

1951.VIII.30.

POKARINĖ EUROPA APLANKIUS (KELIONĖS IŠPŪDŽIAI)

Rašo DAN KURAITIS

(Tęsinys)

Suomija

Pažiūrėjus į žemėlapi, atrodo, kad iš Berlyno lėktuvu tiesiasias keltas į Suomiją yra per Baltiko jūrą. Bet tuo atveju tektų skristi ir viršum Lietuvos kampo. O tai, matyti, nėra suderinama su Maskvos politika: rusai nenori, kad jų okupuotus kraštus net iš oro kas pamatytų. Štai kodėl teko pirma skristi į Hamburgą, o jau iš ten į Suomiją.

Klausiau, kodėl taip yra, bet tinkamo atsakymo ir tai negavau. Tiesą pasakytį buvo nepatogu, todėl ir nutylėjo.

Lėktuvu pirmiausia nusikridome į Švediją, o jau iš ten pasiekėme Suomiją, kuri yra toli į šiaurės. Vasarą naktys čia šviesios, — tokios kaip Alaskoje. Vieniolieta valandą vakaro tiek šviesu, jog galima laikraštį skaityti.

Skrendant lėktuvu matėsi šimtai salų ir salukų. Vienos jų didelės, kitos mažukės. Žmonės ten gyvena, augina gyvulius, dirba laukus.

Neatrodė, kad Suomija pertekliuje gyventų, nors ji ir išgarsėjo tuo, kad savo skolas visada laiku sumoka. Jos transportacija yra silpnoka: automobilių mažai tesimato, autobusų judėjimas silpnas, nedaug tesimato ir tramvajų. Nei cementinių, nei meksfaltinių gatvių nėra dargi Helsinky. Kur nekur tik šaligatviai cementiniai. Šalų šaligatviai akmeniu grįsti, o gatvės — tai visos akmenų išklotos.

Kaune jau 1928 m. ne tik Laisvės alėja, Mickėvičiaus gatvė, bet ir ilgoji Ukmergės gatvė buvo asfaltinės. Taigi, tuo atžvilgiu Helsinky atsilieka.

Suomiai labai lėti žmonės. Niekaš jie, rodosi, nepaskubėję: eina iš lėto, kalba lėtai. Toks bent išpūdis susidarė.

Valgyklų Helsinky yra tik kelios, ir tai didžiausiose viešbučiuose. Prekyba atrodo visai be gyvumo. Krautuvinių vitrinose prekių pridėta visokių. Bet kai palygini kainas, tai su prekėmis labai brangios. Turistų sutikome tik keliolika.

Ir vis dėlto Suomiją aplankyti įdomu jau vien iš geografinio atžvilgio. Įdomu jau tai, kad tokiame tolimame šiaurės krašte, kur klimatas yra tikrai nepalankus, žmonės sugebėjo įsikurti ir sukurti itin aukštą kultūrą.

Prekybą Suomijai tenka vesti jūromis. Sausžemių ji susisiečia tik su Švedija ir Norvegija. Tai jos gerieji kaimynai. Tiesa, jos kaimynas, su kuriuo ji sausžemių susisiečia, yra Rusija. Ir tai yra jos didžiausia nelaimė. Per ilgus metus ji buvo Rusijos paversta. Pavergimo buvijos tebėra ir dabar. Per paskutinius kelis metus jai du kartus teko su Rusija kariuoti. Ji būtų bejėgė, jei kiltų trečias karas. Skandinavų sąjunga yra bel vertės: ji ir silpna, ir nėra vieninga.

Taip, viena didžiausių Suomijos nelaimių ir yra ta, kad ji turi sieną su Rusija, kuri visus savo kaimynus bando į „placiąją tėvę“ įjungti.

Apskritai tvarka Suomijoje atrodė gera. Visur pavyzdinga švara. Išmaldų niekas neprašo. Žmonės gana mandagūs.

Suomijai turi tikstančius salų. Kai kurios jų yra nemažos, bet daugumos — tai lyg puogiuokai. Žiemos yra labai šaltos. Salų gy-

vytė, Brooklyn, N. Y.; V. Mingėlai, Philadelphia, Pa.; Pr. Saladžiui, Rochester, N. Y.; V. Ciplijauskui, Great Neck, N. Y.; J. Kutrai, Chicago, Ill.; Pr. Viščiui, Brockton, Mass.; St. Lušui, So. Boston, Mass.; Frank Račkui, Los Angeles, Cal.; A. Arbačiauskienėi, Detroit, Mich.; A. S. Trečiokui, Newark, N. J.; J. A. Vainiui, Easton, Pa.; J. Malinauskui, Cleveland, Ohio; B. T. Dirmeikiui, Chicago, Ill.; A. Valavičiui, Chicago, Ill.; V. Valačiui, Amsterdam, N. Y.; J. Krasinskiui, Worcester, ypatiną padėką.

Juozas Audėnas

1951.VIII.30.

CLASSIFIED ADVERTISEMENTS

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

HELP WANTED — FEMALE
Reikia Darbininkų

HELP WANTED — FEMALE
Reikia Darbininkų

WAREHOUSE MEN

Mums tuojau reikalinga
Prekių priėmimui klerkų
Prie prekių vyrų
Groserio užsakymų užpildytojų
Prekių skaitytojų
Pakuotojų

Visi turi mokėti skaityti ir rašyti angliškai.
Kreipkitės šiandien

Employment Office, 9-tas aukštas

THE FAIR

State and Adams Street

REIKALINGAS

PATYRĖS

RAKANDŲ-BALDŲ
NUDAILINTOJAS
(Furniture Finisher)

Gera alga

Nuolatinis darbas

Jos. F. Budrik, Inc.

3241 S. Halsted St.
Tel.: CALumet 5-7237

TOOL and DIE
DIRBEJŲ,
LATHE HAND
IR
MASINISTŲ

GERAS MOKESTIS
PATYRUSIAM ŽMOGUI

5 dienų savaitę su viršalikiu
ir dykai gyvybės apdrauda.

SERVICE TOOL,
DIE MFG. CO.

4625-27 W. FULTON ST.

Reikalingas „shearman“ geležinių atmatų jarde. Tik patyres. Pastovus darbas. Gera alga. WEST END PAPER STOCK CO., 5600 W. Hermitage.

Reikia vyro: dirbti maudynėse. Geras mokestis. Kambarys duodamas, jei reikia. Division St. Bath, 1916 W. Division St.

ORDER FILLERS
and
WAREHOUSE MEN

Experience not necessary
Immediate openings for several men. Good pay. Hospital and pension benefits.

Apply in person to
DOM FALDUTO

Western Tire Auto Stores
1333 So. Cicero Ave.

Reikalinga patyrusio virėjo ir „grillman“, vyriškio ar moters. Kreipkitės į PALUMBO'S, 9657 So. Western Ave.

Mekaniko siuvamoms mašinoms. Patyrusio prie Singer siuvamųjų mašinų. Kreipkitės į: Standard Sewing Equipment Corp.

1929 S. Halsted St. MO 6-8755.

REIKIA AUTO MECHANIKO. Geros darbo sąlygos. Šilta vieta. Garantuota alga plus 50-50. Užvalkai duodama. Apdrauda ir apmokamos atostogos. Pirmenybė duodama turinčiam Lincoln-Mercury patyrimą. Lake Park Motors, 5600 Lake Park.

REIKIA PATYRUSIŲ

TOOL and DIE MAKERS

Geriausios darbo sąlygos. Aukščiausias mokestis. Geras žmogus. Galima dirbti iki 60 valandų ir dar viršiai.

Naujas masas, nauji įrenginiai.

GIMCO TOOL MFG.

2335-39 W. Cermak.

U.S. SECURITY BONDS NOW

MOTERŲ PAGELBININKIŲ
PAKAVIMUI SALDAINIŲ Į KARTONUS

Geras mokestis — Malonios darbo sąlygos.

PASTOVUS DARBAS

STEVEN CANDY KITCHEN

611 No. Sacramento

BANK POSITIONS

PERMANENT OPENINGS

STENOGRAPHERS, TYPISTS

SENIOR - JUNIOR CLERKS

APPLY PERSONNEL DEPT.

THE LIVE STOCK NATIONAL
BANK OF CHICAGO

4150 So. Halsted St.

Yards 7-1220

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, žemė — Pardavimui

TIKRAI GERI NAMAI IR
BIZNIO NUOSAVYBĖ
STICKNEY: Gražus 5 kambaryų bungalow; taverna, sklypo plotas 120x138. Kaina \$37,700.

BERWYN: 2 aukštų mūrinis namas; 3 flatai ir degtinės šoras. Kaina \$37,500.

CHICAGO: East 82nd Place, 6 kamb. mūrinis bungalow. Nereikia nei dešimtojo pridėti jokiems pataisymams šiam išpanų stiliaus bungalow. Greitam pardavimui — \$18,500.

RESTORANAS IR TAVERNA, mūrinis namas, ekstra sklypas; gera vieta bet žmonėm, kurie nori uždirbti pinigų. Galima tuoj užimti. Greitam pardavimui kaina \$41,300.

SACRAMENTO AVE. ir 52nd St.: Aukštos rūšies 6 kambaryų mūrinis bungalow, pagaiduojamoje kaimynystėje. \$17,600.

TAVERNA: 10 šimtų į šiaurę ir 28 šimtų į vakarus, kampinis namas ir taverna. Greitam pardavimui \$36,000.

WEST OF KEDZIE ir 26th St. 2 aukštų mūrinis namas, taverna, 2 ir 7 kambariai. Turi būti parduotas už \$14,500.

TAVERNA: vieno aukšto mūrinis namas, 4 kamb., ekstra sklypas, mainys taverną ir privatų namą.

Informacijom matykit ar šaukit

EDEN RADIC, Realtor,

3153 West 26th Street
Tel. Bishop 7-0927.

PROGA DAKTARAMS

Mūrinis gėsi šildomas namas. 5 kambarių flatas ir 1 atskiras didelis kambarys ofisui arba laboratorijai. Viskas moderniškai įrengta, yra garažas. Kampas Archer ir Melvina gatvių. 5410 SO. MELVINA.

FARMS FOR SALE
Ukiai Pardavimui

ŪKIS IS 42 AKRŲ. Maždaug 25,000 pėdų lenti, 6 kamb. stuba, didelis garažas, vištinkas ir tvartas. Tai 2 kambarių stuba. \$9,000. 3 1/2 mylios nuo miesto. Myers G. Johnson, R. I. M.40 South, Dowagiac, Mich.

MISCELLANEOUS
Išvairūs Dalykai

TELEVIZIJOS IR RADIOJO

Taisyimas - Pardavimas

Tel.: Danube 6-6887

DAINA TELEVISION CO.

3120 So. Halsted St.

TUCK POINTING

Langų „Couling“ kaminus taisom ir plytų darbus darome. Dovanai apskaičiavimas. Pašaukite GUS G. JENES.

3504 So. Halsted St.

Yards 7-2641

JONAS CONRAD TUCK

POINTING BIZNYSJE

Atnaujiname nusidėvėjusį namą, pripildome lėtus išplatus plytų tarpus. Taip pat pataisome kaminus ir apie langus. Per daug metų gerai patyres darbe lietuvių. Reikalui patyres kreipkitės: J. CONRAD, 5242 So. Artesian Ave. GROvehill 6-4177.

JOHN G. MEZLAISKIS

Generalinis Kontraktorius ir Namų Statytojas

Statom namus ant savo lotų arba ant jūsų lotų. Perkam lotus. Reikale kreipkitės, gausite teisingą patarimą už prieinamą kainą. 6649 SO. MOZART STREET Tel. GROvehill 6-6588

Mes taisome visokias

SIUVAMAS MASINAS

Visas darbas garantuojamas. Mes taip pat išnuojame mašinas. Duokite mums perdirbti koją minamas mašinas į elektrines. Nemokamas apskaičiavimas. Turime puikų pasirinkimą vartotų SINGER mašinų.

SINGER SEWING

MACHINE COMPANY

4222 1/2 Archer Avenue

Tel.: CLIFFside 4-6847

BEAUTY
OPERATORS

EXPERIENCED

Steady position

Good salary and commission

No night work

Call Miss Miller

Whitehall 4-4850

REIKIA TYPISTĖS

Shorthand nerekalinga.

5 dienų savaitę.

Apmokama kas savaitę.

Daugelis naujų gautama.

1228 W. MONROE.

STENOGRAPES

Bendram raštinės darbu

Reikalinga šiek tiek patyrimo

Viena mergina rašt. Gera alga.

Standard Sewing Equipment Corp.

1929 S. Halsted St. MO 6-8755.

TYPIST - CLERK

Opportunity for young woman

to perform diversified typing

duties with a growing organi-

zation. Hours: 8:45 to 4:45. Free

insurance. Low cost cafeteria.

Blue Cross.

425 NO. MICHIGAN.

BUSINESS CHANCES

Biznio Progos

Grosernė ir mėsos krautuvė.

Biznis išdirbtas per 30 metų.

4 gyvenimui kambariai, gara-

žas. Lietuvių ir lenkų apylin-

keje. Šaukite: Yards 7-8397.

Išnuojamas šoras, gera vieta

suvejui, kirpėjui, gržio salo-

nui, vaistei ar kitam.

6801 S. ARTESIAN AVE.

RESORTS — Kurortai

TINKAMA VASARVIEŖI prie

Flambeau upės, Wis., 53 akrai

medžiuvoti. 1350 p. upės kranto.

4 kambarių stuba, moderni 16

per 28 p. sienmedžių trobelė ir

apstatymas, jelektrinis, garažas,

pašūre. Gera medžioklė ir žu-

vavimui. Kaina \$9500. J. Colvin,

3540 West Cullom Ave.

AUTOMOBILES - TRUCKS

Autai ir Sunkvežimiai

A & C

MOTOR SALES

816-20 W. 35th Street

Visuomet geras pasirinkimas

VARTOTŲ KARŲ

1936 iki 1951 metų

\$25.00 ir aukščiau

MES PERKAME GERUS

VARTOTUS KARUS

Bridgeporto draugiškiaus

dyleriai.

Žemėlapis

automobilistams

Naujienose galime įsigyti 1931